

KOR

DERGİ

EDEBİYATA KOR DÜŞTÜ

Fikir - Edebiyat - Kültür - Sanat

Yıl : Mart 2025

Sayı : 8

**İMTİYAZSAHİBİ
GENEL YAYIN YÖNETMENİ**

Mustafa ERDURMUŞ

**DİZGİ
Yunus Emre
AYDOĞDU**

**KAPAK TASARIMI
Fatma Militan
TÜRK**

**ÇİZER
Zehra TOSUN**

**EDİTÖR
Merve GÖK
Rüveyda TURAK
Sevgi ÖZER
Süheyla SEMAOĞLU
Şehriban KURT
Tuğba KARA**

İLETİŞİM

**Instagram: @kordergisi
X: @kordergi
Youtube: @kordergi
1000kitap: @kordergi
Web Sitemiz: <https://www.kordergi.com>**

**ESERLERDE SORUMLULUK YAZARA
AİTTİR!**

İÇİNDEKİLER

BALKANLAR: “ORMANLARLA KAPLI DAĞ”	4
KAOS	10
YANILMIŞLARA İTİRAFLAR	11
ÇİÇEKLİ MEZAR	12
RÜYA VE GERÇEK	13
ATEŞ BÖCEĞİ	14
ŞEMSETTİN AĞAR İLE BAZI MÜLAHAZALAR	15
SÖZLÜK	18
HAYATIN MI ANLAMİ O?	20
SAĞLIKLI İLETİŞİM	22
YANGIN VE GÖLGE	24
ZITLIKLARIYLA EVREN (YİN İLE YANG)	25
BİR GÜÇSÜZLÜKTE YAŞANAN SEVGİLER	27
PİŞMANLIK	28
CAHİLLİĞİN VAMPIRLERİ: BİLGİ, GÜÇ VE MANİPÜLASYON	29
KAYBEDİLEN	31
TEEN WOLF: THE MOVIE	32
FİRAVUN’UN SECDESİ İLE	34
KIRK KIYISINDA SALLANAN	35
SESSİZLİĞİN VE IŞIĞIN ŞAİRİ: JAN VERMEER	38
YENİ DÜNYANIN NEFESİ	41
İLÂH ARAYIŞI	43
ANI KUTUSU	44
KARŞINDA HER ZAMAN BİR AYNA VARDIR	45

GEZİ YAZISI

BALKANLAR: “ORMANLARLA KAPLI DAĞ”

“Seyahat ediniz, çünkü seyahat taassubu yok eder.”

Önyargı ve taassuptan arınarak coğrafyamızı adımlamanın bize çok katkısı olacaktır. Ayrıca Kitabımızdaki “Yeryüzünde gezip dolaşın...” ayeti (Al-i İmran, 137) bize hakikati fısıldar. İlahi emri de dikkate alarak rahatlığı, konforu ve bütün imkânları terk ederek yeni dünyalar keşfetmek için yollara düşmek gerek. Biz de öyle yaptık, ecdadımızın ayak izlerini sürmek için bir turla ile Balkanlar’a doğru seyahat ettik.

Tarih boyunca yaşamış en büyük gezgin olan İbn Battuta’yı aklımıza getirmeliyiz. Evini ve ailesini geride bırakarak 22 yaşında yollara düşen bir gezgindi. Dile kolay, 117 bin kilometre yol kat etmiş. Ve gördüklerini seyahatnamesine kaydetmiş. Biz de bu şuurla Balkan yollarına adım attık. İbn Battuta’nın şu sözü bize modern dünyanın bizden kopardığı bir duyguyu hatırlatır: MERAK...

“Bir kuşun dünyaya geldiği yuvayı terk edişi gibi,
ben de arkadaşlarımı ve evimi arkamda bırakmıştım.”

Evet, merak... Meraktır insanı yollara düşüren, Evliya Çelebi gibi. O da rüyasından etkilenecek yollara düşmüş bir seyyahıdır. Gördüklerini kayıt altına alarak bizlere tarihte seyahat etme olanağı sundukları için bu değerlerimizin kıymetini bilmeliyiz.

İyi bir seyyah gördüklerini kayıt altına almalı. Tüm ayrıntıları kalemle buluşturarak, hatıralardan satırlara yolculuk yapmalı. Böylelikle insanlığın ufkunun açılmasına bir vesile olabilir belki. Bu niyetle bu seferde kalemim Balkanlar’a dair birkaç kelimem emmeye memur olsun...

Balkanlar’a Genel Bir Bakış...

Balkanlar adını batıdan doğuya doğru uzanan yemyeşil dağlardan almıştır. Sözlükteki anlamı “sarp ve ormanlık sıradağ; sık ormanla kaplı dağ” şeklindedir. İşte bu yüzden ki Balkanlar’a yakışan tek renk yeşildir. Zira nereye baksak doğaya hâkim renk yeşildi, sarp dağlarındaki ormanlarıyla, ağaçların içinden süzülerek berrak suyunu akıtan nehirleriyle eşsiz bir tabiata sahip Balkanlar, misafirlerinin gözlerine enfes bir şölen yaşıyor. Her bir şehri adımlarken Anadolu’yu anımsamak Balkanlar’la bir bağımızın ve benzerliğimizin olduğunun bir göstergesiydi. Ohrid ve Pritzen, Amasya’yı hatırlatıyor; Karadağ, Didim’i; Mostar, Mardin’i; Saraybosna ise Karadeniz’deki sarp dağlarıyla orman içinde hayat bulan şehirlerimizi...

Balkanlar’daki İzlerimiz...

Bazıları kayıp bazıları hâlâ dipdiri orada duran izlerimiz... Bugün birkaç ülkeye dağılmış durumda. Balkanlar’daki izlerimiz öyle canlı ki yabancılik hissi uyanmıyor sokaklarında adımlarken. Her yerde bize tanıdık gelen, bilhassa Anadolu’yu yansıtan izlere rastlamak mümkün. Adeta her yerde bir parçamız vardı bize özümüzü hatırlatan...

Tefekkür ede ede adımlamak her adımı... Hakikaten öyleydi tefekkür ettim, yer yer hüznlendim yer yer gururlandım coğrafyamızı adımlarken. Emaneti koruyamamanın hüznü ağır bastı en çok. Yitirdiğimiz bazı yerlerde İslam’ın hiç yaşanmıyor oluşuydu üzen elbette. Ecdadımızın buraları fethedip ihya etmesi ve İslam’ı bu topraklarda yaşayan insanların kalplerine ekmesi ise ne kadar da gurur verici. Buralarda İslam hâlâ diri ise bunun yegane sebebi Osmanlı Devleti’nin adil ve merhametli idaresidir.

Ali Paşa Cami... TİKA tarafından da restore edilmiş. Bize bizi hatırlatan bir camii bu, Osmanlı mimarisi ile yapıldığı çok aşikâr. Ecdad ayak bastığı her yere mührünü de basmış, izler bırakmış. Bunu gösteriş için değil ihya etmek, hizmet etmek için yapmış. Aldığı topraklardan aslında aldığından çok vermiş; okul, camii, köprü inşa ederek o toprakların kalkınmasına vesile olmuş. Hülâsa Batılı devletler gibi sömürmemiş ve kültürleri yağmalamamış. Osmanlı, bütün kültürleri kuşatan ve kucaklayan bir politika izlemiş.

Alaca Camii... Makedonya'da zarif süslü bir camii, duvarlarına sanki rengârenk seccadeler nakşedilmiş. Boyamak için 30 bin yumurta kullanılan Alaca Cami, İshak Paşa tarafından yapılmış. Pembe renkli müthiş görünümlü ortanca çiçekleriyle ve yeşilliklerden oluşan peyzaj mimarisi ile yapılmış bu Alaca Cami'yi Hürşide ve Mensure isimlerinde iki kız kardeş çeyiz paralarıyla yaptırmışlar. Batı ve Doğu sentezinden oluşan bu camide Batı dokusu yoğunlukta. Renklerle dolu ve hâlâ canlılığını koruyor. Bu cami kesinlikle görülmeye değer bir atmosfere sahip.

I. Murat'ın Türbesi... Evet, hayal etmek gerekmiş buna inanmalı... Hep kalpten istemeli insan... Allah insana şu hayatta neler nasip eder bilemeyiz çünkü. Tarih kitaplarında okuduğum ve belgesellerde izlediğim bu yerlere adım atmak aklımın ucuna bile gelmezdi. Ama işte buradayız... Yaralı bir Sırp askeri tarafından şehit edilen I. Murat'ın Türbesi'ndeyiz. Kosova'da ilk durağımız burası oldu. Kazandığımız 1. Kosova Savaşı'nın ardından şehit edilen I. Murat'ın organları na'sından ayrılarak buraya defnedilmiş ve üzerine bir türbe inşa edilmiş. 2005 yılında Türkiye Diyanet Vakfı tarafından restore edilerek hizmete, ziyarete açılmıştır.

Ecdadın ayak izlerini takip ediyor olmak ayrı bir neşve ile içimi şenlendiriyor. Medeniyetimizin izlerini her adımda görüyor olmak Balkan seyahatinde beni en çok mutlu eden şeydi. Bizim için toprağa düşen askerleri tefekkür ederek adımladığım bu yollar ve bu izler, İslam'a hizmet eden ve hakikatin tüm dünyada insanlara ulaşması için çabalayan bu şanlı milletin torunu olmaktan gurur duymama vesile oluyor her lahzada. Onlara layık torunlar olabilmek için farkındalık antenlerine, almaçlarına sahip olmak adına neler yapılması gerektiğine yönelik durup düşünmek gerek.

Kalplerde İz Bırakan Şehirler

OHRİD: Balkanların incisi...

Ohrid, Osmanlı egemenliğinde 500 yıl boyunca kalan bir şehir. Özellikle Ohrid’de şehrin tarihi dokusunu hissetmek için mutlaka Old Town olarak bilinen Eski şehir bölgesinde yürümeniz gerekiyor. Daracık sokaklarında eski ahşap evlerin sıralandığı Ohrid’de Osmanlı’dan kalma on kadar cami ve çok sayıda kilise ve şapel de bulunuyor.

Ohrid’in o bize eskiyi hatırlatan sokaklarında yürürken karşımıza görkemli bir ağaç çıktı. Kökleri çok derinde olan, dalları göğe uzanmış ve muazzam gövdesiyle yıllara meydan okuyan bir çınar ağacıydı. Çınar ağacı, Osmanlı Devleti’nin sembol ağacıdır ve fethettiği yerlerde bu ağaca rastlamak olağan bir durumdur. Bu bin yıllık çınar ağacının altında gölgelendik. Ecdadın da bir zamanlar burada bu ağacın altında gölgelendiği tefekkür ederek...

Ohrid’de bizim sokaklarda yürüyor gibi hissettim. Yani bir Amasya bir Tokat sokağında yürüyormuş gibiydi. Beyaz renkli ve pencere çevresinde kahverengi şeritler ile inşa edilmiş o ahşap evler ve dar sokaklarıyla bize bizi hatırlatan bir kasaba...

MOSTAR: Balkanların Yıldızı...

Balkanların yüreğine işlenmiş bir inci tanesi gibi duran Mostar, tarihiyle, doğal güzellikleri ve asırlık gelenekleriyle büyüleyici bir şehirdir. Her adımda geçmişin yankılarını hissettiren bu şehir, yalnızca bir coğrafya değil, aynı zamanda insanın ruhuna dokunan bir masaldır. Tarihin ve doğanın iç içe geçtiği bu büyülü diyarın sembolü ise elbette Mostar Köprüsü’dür. Mimar Sinan’ın öğrencisi Mimar Hayreddin’in 1566 yılında inşa ettiği bu köprü, Neretva Nehri’nin üzerinde adeta süzülen bir zarafet örneğidir. Sadece taşlarla değil, binlerce insanın hayranlıkla baktığı bir medeniyetin estetik anlayışıyla inşa edilmiştir. Savaş sırasında yıkılıp daha sonra büyük bir özveriyle yeniden yapılan Mostar Köprüsü, bugün de geçmişle bugün arasındaki bağı temsil eder. Köprünün taşlarına basarken, adımlarınız sizi bir hikâyenin içine çeker.

Mostar Köprüsü’nün bir başka ilgi çekici yanı, erkeklerin nişanlanmadan önce köprüden atlayarak cesaretlerini kanıtladıkları gelenektir. Neretva’nın serin sularına atılan her dalış, hem bir meydan okuma hem de özgürlüğe duyulan özlemin bir yansıması gibidir. Nehrin berraklığı, üzerindeki köprüyü ve etrafındaki doğayı yansıtır; Neretva’nın bu aynası, Mostar’ın güzelliğini ikiye katlar.

Bu şehir, yalnızca köprüsüyle değil, bir ruhla da konuşur. Bosna’nın Bilge Lideri Aliya İzetbegović’in, bir Sırp komutana verdiği cevaptaki derinlik, Mostar’ın inanç ve değerler dünyasını da yansıtır: “İstediğiniz kadar dağlara haç koyun. Gökyüzüne her baktığınızda ‘Hilâl’i göreceksiniz.” Bu nükte, Mostar’ın sadece taşlarla değil, irfanla da inşa edilmiş olduğunu hissettirir.

BELGRAD: Tuna ve Sava'nın Kucaklaştığı Şehir

Avrupa'nın en eski şehirlerinden biri olarak tarihi, kültürel zenginliği ve dinamik yaşam tarzıyla öne çıkar. Sırbistan'ın başkenti olan bu şehir, Tuna ve Sava nehirlerinin birleştiği noktada kurulmuş, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Günümüzde ise bu iki nehir, Belgrad'ın doğal güzelliklerine ve romantik atmosferine eşlik eden sakin bir manzara sunar.

Şehrin en ikonik noktalarından biri, Kalemegdan Kalesi'dir. Tarih boyunca farklı milletlerin egemenliği altında kalan bu kale, hem tarihi hem de stratejik bir öneme sahiptir. Kale, Tuna ve Sava nehirlerine hâkim bir tepede konumlanır ve ziyaretçilerine eşsiz bir panoramik manzara sunar.

Belgrad, tarih ile modernliği, sakinliği ile hareketliliği bir arada sunan eşsiz bir şehirdir. Özellikle mimarisiyle büyüleyen bu şehir, nehir kenarındaki gün batımları, sokaklardaki sıcak atmosferi ve kültürel çeşitliliğiyle her ziyaretçide unutulmaz bir iz bırakır. Tuna ve Sava'nın kucaklaştığı bu güzel şehir, herkesin en az bir kez keşfetmesi gereken bir Balkan harikasıdır.

SARAYBOSNA: “Avrupa’nın Kudüs’ü”

Bu topraklarda çok güzel insanlar yaşıyor. Saraybosna'nın ayrı bir ruhu var. Savaşta yaşanan zulümleri anlatmak istercesine yağmurla karşılamıştı bizi o gün Saraybosna. Hüzün yağmıştı göklerden sanki. Savaş, bu ülkeyi adeta kan ile yıkamış...

Saraybosna, Balkanlar'ın kalbinde yer alan ve tarih boyunca farklı kültürlerin buluşma noktası olmuş büyüleyici bir şehirdir. En güzel nehirler kesinlikle Bosna'da...

Şehrin tarihi dokusunu keşfetmek için ilk durak, Osmanlı döneminden kalma Baş Çarşı'dır. Dar sokakları, taş döşemeli yolları ve geleneksel el sanatlarıyla dolu dükkânlarıyla, adeta zamanda bir yolculuğa çıkarır. Burada, Gazi Hüsrev Bey Camii gibi önemli yapıları ziyaret edebilir, Osmanlı mimarisinin zarafeti, Saraybosna'da çokça hissedilir.

Saraybosna, 1992-1996 yılları arasında yaşanan Bosna Savaşı sırasında tarihin en uzun kuşatmalarından birine tanıklık etti. Sırp kuvvetleri tarafından 1.425 gün boyunca abluka altında tutulan şehirde, 11.541 kişi hayatını kaybetti. Bu trajik dönem, şehrin hafızasında derin izler bıraktı.

Saraybosna, acı dolu geçmişine rağmen, barış ve hoşgörünün sembolü olmayı başarmıştır. Şehirde camiler, kiliseler ve sinagoglar yan yana bulunur, farklı din ve kültürler bir arada yaşar. Bu çok kültürlü yapı, Saraybosna'ya “Avrupa'nın Kudüs'ü” unvanını kazandırmıştır. Üç millet yaşıyor burada: Boşnak-Hırvat-Sırp.

Saraybosna, geçmişin izleriyle dolu sokakları, sıcak ve misafirperver insanlarıyla ziyaretçilerini kucaklayan bir şehirdir. Her köşesinde farklı bir hikâye barındıran bu şehir, tarih ve kültür meraklıları için gidilecek bir şehirdir.

ÜSKÜP: Yahya Kemal Beyatlı'nın şehridir...

Üsküp, Kuzey Makedonya'nın başkenti ve en büyük şehri olarak, tarihî dokusu ve modern yapılarıyla ziyaretçilerini büyüleyen bir şehirdir. Vardar Nehri'nin ikiye böldüğü şehir, farklı kültürlerin izlerini taşır ve zengin bir mirasa sahiptir.

Meydanın hemen yanında, Vardar Nehri üzerinde uzanan Taş Köprü bulunur. Osmanlı döneminde inşa edilen bu köprü, şehrin tarihî ve modern kısımlarını birbirine bağlar. Taş Köprü, Üsküp'ün en önemli simgelerinden biri olup, ziyaretçilerine geçmişin izlerini sunar. Üsküp'ün tarihî dokusunu keşfetmek isteyenler için Türk Çarşısı vazgeçilmez bir duraktır. Dar sokakları, geleneksel el sanatları dükkânları ve otantik restoranlarıyla bu çarşı, Osmanlı döneminin ruhunu yansıtır. Burada, Kurşunlu Han ve Mustafa Paşa Camii gibi önemli yapıları ziyaret edebilirsiniz.

Üsküp, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle Balkanlar'ın keşfedilmeyi bekleyen incilerinden biridir. Her köşesinde farklı bir hikâye barındıran bu şehir, misafirlerine unutulmaz anılar vaat eder.

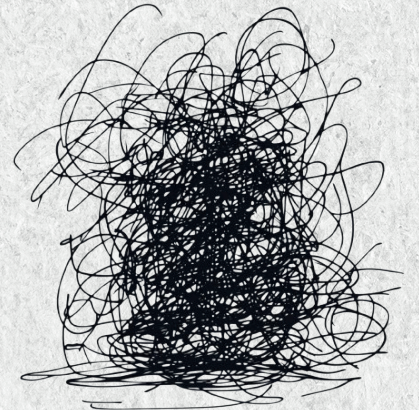
Balkanlar, genel itibarıyla gidilip görülmesi gereken bir varış noktası. Taha Kılınç'ın "Hatırda Kalanlar" kitabında söz ettiği gibi bir insanın 40 yaşından önce mutlaka ziyaret etmesi gereken beş coğrafyadan biri.

Taassubu yıkmanın Einstein'ın sandığı kadar zor almadığını insan dünyanın farklı renklerini tanıyınca, yani ülke ülke gezince anlıyor. Farklı şehirlerde adımlamak, farklı hayatlara dokunmak insanı önyargı denen empatiden uzak o talihsiz duygudan arındırıyor.

Dertlerimizden ders alabilmek için çok çalışmalı ve içinde yaşadığımız çağı anlamak için dünyayı tanımak zorundayız. Dünyayı tanımanın da en kestirme yolu gezmektir. Eyleme dönüşmeyen bilgilerin kalıcılığı kuma yazı yazmak gibidir, bir dalgayla silinebilir. Farklı coğrafyaları gezerek kazanılan yaşanmışlıklarla bilgiler zihinde yerini uzun süreler koruyabilir. Dünyayı böyle bir şuurla ve büyük merakla nice seyahatlere adım atmanız ümidiyle. Vesselam...

Süheyla SEMAOĞLU

Duygularım barınamıyor artık içimde,
 Yükselirken içimden kin ve öfke...
 Verecek güzellik bulamıyorum gökyüzüne.
 Sabahların tadı,
 Akşamların heyecanı,
 Dalıp gitmelerin anı,
 Kalmamış bu şehirde belki evrende,
 Birçok şeyin zerresi.
 Yokluğu,nasıl var gücüyle hisseder insan?
 Olmayan şeyler nasıl yakar can?
 Hayaller kurdukça usanmadan,
 Kim bozar bir çocuğun kumdan kalelerini?
 Kumsallara da küskünüm işte,
 Deniz istediği şarkıyı söylesin kulağıma
 Ruhumun karnı tok en doğal müziklere bile...
 Yorgunum bahar sabahım...
 Ağlamaklıyım da biraz,
 Dokunsan durduramaz beni en yüce teselli cümleleri,
 Hele bir de sarılsan köpükten bedenime,
 Dağılır etrafa her bir katresi.
 Yürüdükçe bir kuytu sokakta,
 Sokaklar ayna oluyor zannımca,
 Zira benzeyemez bu kadar sokak kuytusunu bir insana...
 Kararlar alıyorum her yeni gün,
 Sigarayı bırakmak mesela;
 Yahut küfürü azaltmak içsel bir meselede,
 İnancın daha fazlasını başarıyorum her seferde.
 Ben miyim güçsüz olan? Yahut dalga dalga büyüyor mu kaybedişlerim?
 İnancın bilmiyorum pek çok şeyi,
 Bilmek istediğimden de emin değilim esasında.
 Gidiyorum, bazen nereye gittiğimi unutarak.
 Bazen bir gazete kağıdının kokusunu,
 Bazen deri cekete sinen sigara kokusunu,
 Bazen sobalı bir evdeki samimiyet uğultusunu,
 Özlüyorum... Geçmişe dair,eskiye dair bir kucak dolusu.
 Böyle değildim eskiden,
 İnanırdım her mucizevi şeyin beni bulacağına,
 Şimdi aptallık gibi geliyor,
 İnsan büyüdüğünde mi aptallaşılıyor?
 Yoksa büyüyünce mi anlıyor?
 Sakallarına da aklar düşmeye başladı,
 Üstelik korkuyorken yaşlanmaktan,
 Eski heyecanımın olmamasından anlamıştım çok öncesinde,
 Yine de konduramamıştım aynadaki,
 Sen yiğit adamsın, sen güzel adamsın yapma bunu kendine...
 Ben güzel adamsam cennete giderim,
 Yiğitsem destanlara geçsin adım,
 Bunlardan da umudumu kestim anlayacağın.
 Üşüyorum bahar sabahım,
 Sıcak havalarda bile benim matem evi soğukluğunda,
 Isıtamaz santigratı birden çok haneli sıcaklıklar,
 Yokluk soğuğu damarlarımda,
 Geziniyor hayasızca...

YANILMIŞLARA İTİRAFLAR

Şimdi sakın ol!

Elindeki tüm tükenmişlikleri bırak naftalin kokusunun hücum ettiği, kirden rengi görünmeyen masanın üzerine. Ve küflenmiş hislerini de. Sonu gelmez yangınlarda yürüttüğün, yorgunluktan bitap düşmüş, kokusu genzi yakan ayaklarını indir uçuğunu sandığın gökyüzünden. Kabullen doğru bildiğin yanlışların yüzüne vurduğu şamarı. Acıtsa da göğsünü, sızlatsa da burnunun ucunu. Kabullen kaim olanın yine kendinle olan savaşın olduğunu. Ve daim olan, her defasında galip geleceğini sandığın savaşıardan mağlup olarak ayrılacağıdır.

Yaşatılanlara isyanın ne diye? Sen değil misin dört nala koşan aşikâr olan yanlışlara? Yanılmışlıklara mı? Yanılmış olmak mı bu kadar saldırıya uğratan? Yine sen değil misin yanlışların ortaya çıktığında o sivri keskin hançerin, sırtının tam ortasından vuracağını bile bile ruhunu halka açık sergiye sunan? Hatalara her dem gebe olanın insan olduğu ezelden bildirilmemiş miydi? Bilgimiz dahilinde iken, hataları suflesiz sunanlara sahte olur şaşkınlıklarımız.

Kusursuz yaratılmış kusurlu yaratıklar olduğumuzdan haberimiz yokmuş gibi davranırız ömrümüzce. Ve yine kusuru konduramayız ödün verdiklerimize. Kendinden emin koşarız insan olmaya amma, bu bir yürümektir ve bu yürüyüşün dünya sürgününde cılız bir adım olduğunu tahminimize bile getirmeyiz. Ruhumuza muhatap düşündüklerimizin bir arpa boyu yol gidemeyeceğini öngörmeyi istemeyiz. Günün sonunda derinliklerimizi kuzu misali akli küçük kurtlara emanet ederiz. Ruhani sandığımız cismaniye kanmayı kendimize farz ederiz, oysa nükseden inanmışlık hastalığına karşı direncimiz bir yeni doğan gibidir.

Esasen her şeyi biz biliriz sanışlarımızdan. İyiyi de kötüyü de. İyiyi bilemeyip kötüye kucak açışlarımızdan. Sandıklarımızdan sebep bildirilmiş olanlara güvenmişliğimiz. Mağrur başımız iyi bildiklerinin kötü olduğunu kabul etmeyi layık bulmaz kendine. Beklentilerin ardına sığınır medetlerimiz, dermanları hep dert olanlardan bekleyişlerimiz. Mahkûmu oluruz, hâkimi iken tüm adımlarımızın. Mağduru oluruz, mağduriyeti ile göz kamaştıran hin mertebesine ulaşmışların. Ellerimizle buyur ederiz öpücüğü konduracak Yahuda İşkariyotlar'ımızı gönül soframıza. Çarmlı gerilince de ruhumuz, utanmaları halının altına süpürüp, isyanı arşa yükseltiriz. Yol giderken kaldırmaya tenezzül etmediğimiz yüzümüzü, yolda batan dikenin acısı ile çeviririz göğün yedi kat ötesine. Arş ile münasebetimizi zora girince getiririz zihnimize. Adını dua koyarız bu aciz yakarışlarımızın işimiz düştüğünde. Yakamıza yapışan haksız tavırların sahiplerini havale ederiz Allah'a. Gönlümüze Ebu Cehil misali taarruz edenlere, dökülür dilimizden "Evlâ leke fe-evlâ." İnsan cinsinin tuzakları bileğimize yapışıp kanatırken, irademiz ile verdiğimiz izinlerin sonucu olduğunun farkındalığını atarız perde arkasına.

Nihayetinde insan olmanın kaidesi de budur. Korkusuzca deryalara dalmayı dilemektir mayası, bir kulaç atmayı bilmezken. Güzel görüldüğü aynaların aslında çatlak olduğunu duyar da görmez, görür de bilmez. Aklara varabilmek için bazen karalarla hem-dem olması gerektiğini sindirmez. En önemlisi karaların, bahçesine destursuz girmesine bile isteye müsaade edişini hatırına getirmez.

Hüsna Büşra KERES

ŞİİR

ÇİÇEKLİ MEZAR

Çiçekli elbisemi giyeceğim.
En sevdiğim kokuları süreceğim boynuma,
Hayallerle donatacağım
Yeryüzünde açık olan mezarımı
Ve söz veriyorum, gülümseyeceğim.
Toprağı babam bileceğim,
Ömürlük hasretimin biteceğine sevineceğim.
Gülümseyeceğim...
“Yüzünde bir tebessüm vardı,” diyeceksiniz.
Yeryüzündeki cesedim, yeraltındakine özenecek.
Azrail gelecek, ben onu türkülerle karşılayacağım.
Dilimde en sevdiğim mırıldanmalar olacak,
Kapımın tokmağı, hiç hissetmediğim gerçek iyi dileklerle dolacak.
Ölünce toprak sarılacak bana,
Ve hasret bitecek.
En sevdiğim kokuları süreceğim,
Ve çiçekli elbisemi giyeceğim.
Vasiyetimdir:
Beni çiçekli bir elbiseyle gömün.
Mezarımın içine türlü türlü çiçekler koyun.
Adımı hiç bilmeyenlerin yanına gömün beni.
İhtimali olmasın sevgisizliğin yakını yanımda.
Beni gömün ve babama kavuşturun.
Yeryüzünde bilmedim ben,
Yeraltına bıraktım tüm sarılmalarımı.
Bir kızı yarenine verin
Ve sakın üzülmeyin.
“Kavuşma var bu gece,” deyin,
Sımsıkı sarılmalar,
En içten,
En içten...
Toprağımyı bildikten sonra yalnızlığı öğrendim ben.
Birine yaslanmak fikri artık sığmıyor içime.
Sevgi dediğiniz, gelip geçici bir gölge mi?
Yoksa sadece beklediğimiz bir düşün mü?
Sakura’nın dallarını hayalimde büyüttüm.
O narin çiçek, özlemin kendisiydi belki.
Tanıyamadım onu,
Ama toprakta yeniden açacak, biliyorum.
Yeryüzü çok soğuk,
Ama yeraltı sıcaktır belki.
Toprak bağrına bastığında
Tam anlamıyla huzuru hissedeceğim...

Dilan SİNECEM

RÜYA VE GERÇEK

Bir rüya gibi savrulur gece,
Karanlık odalarda gizlice iç çekerim.
Sessizliğin yankısı doldurur etrafı,
Zaman yavaşlar, ufalır, kaybolur belki.

Yıldızların şarkısı duyulur uzaklardan,
Hayaller örülür ince bir oktan.
Gerçekle rüya birbirine karışır,
Bir damla huzur yüreğe doluşur.

Gözlerimi kapatırım, renkler dans eder,
Düşlerimde kaybolur eski keder.
Kelimeler uçuşur bir meltem gibi,
Her biri ruha dokunan bir hediye gibi.

Uyanmak istemem, rüya tatlı gelir,
Hayatın yükü bir anda hafifler, silinir.
Belki de gerçek, rüyanın ta kendisi,
Kim bilir? O zamanın en ötesi.

Uyanmak istemem, rüya tatlı gelir,
Hayatın yükü bir anda hafifler, silinir.
Belki de gerçek, rüyanın ta kendisi,
Kim bilir? O zamanın en ötesi.

Görmek istemem bazen,
Bazen de gel isterim yamacıma.
Göğe süzölmüş ışık parçaları gibi
Süzöldüm ince bir mercekten.

Ufkun ardı varsa ruhum görür,
Gözlerim yalnız rüyalara gebe,
Bedenim kuru bir dal parçası,
Sensiz, susuz, aç bir yapı.

Belki diyemedim, gerçeksin.
Rüya kadar saf, katıksız,
Hayal kadar eşsiz güzelliğin karşısında,
Ben rüyalarım da susarım.

Semanur YAĞMUR ALTEMİR

ATEŞ BÖCEĞİ

Aklımın toprağında durmadan yeşeren senli tohumlar;
Ruhumu tırmalıyor her vakitte,
Üstelik karanlık olsun diye
Göz kapaklarımı kapatmıyorum bile!
Gözlerinin değdiği her yer
Işıl ışıl,
Gecenin en kör vaktinde dolaşan
Ateş böceklerinden bile.
Ah bir bilseler; uçmaya küserler kesin.
Anlayacağın;
Sensiz kaldım gecelerde,
Karanlık ve ıssız öylece.
En güzel cümlelerimi,
Sensizliğin sessizliğine,
Işıksız yerlerin en dibine gömdüm,
Diz kapaklarındaki yarayı sevdim,
Yere düşen her çocuğun,
Kıyıya vurmuş bütün hislerin üstünü örttüm
Anlayacağın;
Sırılsıklam olan bir paltodan bile
Daha ağır duygularım.

Yağmur GÜMÜŞ

ŞEMSETTİN AĞAR İLE BAZI MÜLAHAZALAR

Merhaba sayın hocam bize kısaca kendinizden bahseder misiniz?

İsmim Şemsettin AĞAR. 1958 Adıyaman Kahta Bağbaşı Köyü doğumluyum. İlkokulu köyümde, ortaokulu Narince Kasabası'nda Öğretmen Okulu'nda yatılı olarak Tokat Öğretmen Okulu'nda, yüksek öğrenimimi de Anadolu Üniversitesi'nde tamamladım. 1976 yılında Erzurum ili Narman ilçesi Ergazi Köyü İlkokulu'nda mesleğe başladım. Milli Eğitim Bakanlığımızın bünyesinde çeşitli kademelerde öğretmen ve yönetici olarak yurdumun değişik yerlerinde görev yaptım. Birçok sivil toplum kuruluşunda görev aldım. En son Türk Eğitim Sen Şube Başkanlığı görevinde bulundum. Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü personeli olarak mesleğimin 46. yılını icra ederken emekliye ayrıldım. Altı evladım ve yedi torunum var. Türkiye Yazarlar Birliği ve Türkiye İlim Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği (İLESAM) üyesiyim. “Dervişin Sultan Divanı” ve “Vuslatına And içtim” adlarını taşıyan basılı iki şiir kitabım var. Dervişoğlu mahlasıyla yazıyorum ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı “Halk Şairi” belgesi sahibiyim.

Yazma sürecine ne zaman ve nasıl başladınız?

Ortaokul yıllarında bilinçsizce kısa cümlelerle ses benzetmesi yaparak, dinlediğim halk türkülerini taklit ederek yazmaya çalıştıysam da Öğretmen Okulu ikinci sınıftan itibaren Halk Edebiyatına merakım arttı ve amatörce daha derli toplu sandığım dörtlükler yazmaya başladım. 1974 yılından itibaren yazdıklarımı bir arada tutmak için büyükçe bir harita metot defteri alarak şiirimsi çalışmalarımı kayıt altına aldım. Kurallı ve kaideli halk şiirinin benim için dönüm noktası Erzurum'da göreve başlamamdır. Erzurum'da “Sümmani Baba” hikayesinden çok etkilendim. Aşık Sümmani'nin torunu rahmetli Nusret Toruni ve çağın Dede Korkut'u olarak çok sevdiğim merhum Yaşar Reyhani, Mevlüt İhsani, Aşık Ruhani, Hüseyin Sümmanoğlu, Şeref Taşlıova ve ismini yazamadığım hayli fazla sayıda halk ozanı ile tanış oldum, meclislerinde bulundum. Rahmetli Abdurrahim Karakoç üstadım da feyz aldığım şahsiyetlerden birisidir. Bu arada da kendim de bir şeyler yazmaya gayret ederek öğrenciliğimden beri yazdıklarımı biriktirdiğim 200 yapraklı harita metot defterime yüzlerce şiir sığdırdım.

Ne yazık ki 15 yıl sakladığım harita metot defterimin bir husumete kurban gidip sobada yakılması neticesinde kaleme küstüm, ilhama küstüm, şiire küstüm, on yıl tek satır yazmadım. 2000 yılından sonra tekrar şiire döndüm. İnternetin de yaygınlaşması neticesinde yazdıklarımı dijital ortamda saklama imkanı doğdu. On yıllık birikim neticesinde yüzlerce şiir içinden seçtiğim 110 şiirden oluşan “Dervişin Sultan Divanı” adlı eserimi çıkardım (Mart 2011/ Kültür Ajans Yayınları-Ankara). Kitap çok rağbet görünce yazmaya devam ettim. 2020 yılında 128 şiirden oluşan “Vuslatına And içtim” adlı ikinci eserimi yayımladım (Şubat 2018/ YADE Yayınları-Ankara). Halen yayımlanmayı bekleyen çok sayıda şiirim var. İnşallah yakın tarihte tekrar okuyucularla buluşuruz.

Yazılarınızı kaleme alırken nelerden ilham aldınız?

İlham kaynağım Dede Korkut Hikayeleri, Karacaoğlan ve köy odalarında büyüklerimizden dinlediğim sözlü halk hikayeleri ile yukarıda da zikrettiğim halk ozanları oldu.

Sizce insanlar ruhsal olarak hayatta en çok nelerden mutlu olabilir?

Mutlu olma nedenleri kişiye göre değişkenlik gösterir. Kimi gezmekten kimi okumaktan kimi müzikten kimisi edebiyattan ya da bilim ile uğraşmaktan mutlu olur. Sanat ve yazar-çizer takımı ise sanırım eserlerinin kitlelerce takdir görmesinden mutlu olur. Ben ise insanları sevmekten ve yaptıklarımın ikinci, üçüncü şahıslarda meydana getirdiği huzuru görünce mutlu olurum.

Şiir yazarken ne tür kaynaklardan ve hangi şairlerden esinlendiniz?

Karacaoğlan şiirleri ile başlayıp Abdurrahim Karakoç ve daha önce de bahsettiğim halk şairleri ve aşıkları önemli ölçüde etkilendiğim esin kaynağım olmuşlardır.

Sizce toplumumuz sanata, edebiyata yeterince değer veriyor mu?

İşte burada üzümlere belirteyim ki edebiyat ülkemizin öksüz evladı gibi. Matbaalar ve basım yayım kuruluşları işe sadece ticari olarak baktıklarından kitaba değil de ün yapmış isimlere göre basım yaptıklarından cevher değerinde birçok eser gün yüzüne çıkamıyor ve kitlelere ulaşamıyor.

Yeni yazma sürecine başlayan gençlerimize ne tür tavsiyeler vermek isterdiniz?

Gençlerimize yazmadan önce çok ama çok okumalarını tavsiye ederim. Okumadan yazmaya kalkışmak kıt kanaat bildiğimiz kelimeleri tekrar etmekten öteye geçmez. Kelime dağarcığımız geliştikçe daha anlaşılır, daha güçlü ifadeler kullanabiliriz. O bakımdan çok okuyalım ve okuduklarımızı iyi demlendirip sonra yazıya dökelim derim.

Sizce edebiyat insanlara neler katar?

Edebiyat sanat ve estetiğin birleşerek kalemden sel olup akmasıdır. Bizler edebi ve edebiyatı çok değerli üstatlarımızdan aldık. Edebiyat insana sevgi, saygı muhabbet hasılı önemli bir kişilik katar diye düşünüyorum.

Kendi gençlik döneminiz ile şu anki gençlik dönemini kıyaslayacak olursanız neler söylersiniz?

Üzümlere ilk söyleyeceğim şu olur ki kuşaklar arasında sevgi ve saygı büyük ölçüde azalmış durumda. Bizim kuşak okulda kendisinden bir üst sınıfta bulunan öğrencilerin karşısında bile ayak ayak üstüne atamazken, büyüklerinin yanında söz söylemekten imtina ederken yeni nesilde bu hasletleri hiç mi hiç göremiyoruz. Toplum çok fazla bireysel yaşamaya başladı. Biz ki sevdalarımızı bile kendi içimizde sır gibi yaşayıp ifşa etmezken şimdi her şey günlük, aleni ve topluma ifşa olacak şekilde yaşanıyor.

Gençliğe, hayata dair ne tür tavsiyelerde bulunurdunuz?

Bir edebiyat insanı olarak çok okumayı, zararlı alışkanlıklardan uzak durmayı ve arkadaş seçerken çok dikkatli olmalarını, sevgide serbestiyet ama saygıda mecburiyet kuralını asla unutmamalarını tavsiye ederim.

İnsanı olgunlaştıran ve insana anlam kazandıran şeyler neler olabilir?

Mahlasımla müsemma olarak olaylar karşısında sabırlı olmak, çekilen her çileden dersler çıkarıp yol haritamızı ona göre çizmek gerek. Her insan hata yapılabilir ama aynı hata tekrar edilmediği takdirde hem olgunlaşır hem de hayatımızı daha güzel yaşarız, daha anlamlı kılarız.

İnsanlığın tükenmekte olduğu bu çağda bir şeyleri düzeltebilmenin yolları sizce nelerdir?

İnsanların ve toplumların maalesef ben merkezli düşünmeye başladığını görmekteyiz. Bu durum dünyada onarılması zor yaralar açmaya başladı. Her yer yangın yeri. Yanı başımızda olan bitene nemelazımcı bir zihniyetle yaklaştığımızdandır ki insanlık olarak iflah olmuyoruz. Sevginin, saygının, hoşgörünün tesis edilmediği bir dünyada hiçbir düzelmeden söz edemeyiz. İnsanı düzeltmeliyiz ki dünya düzelsin. Bunun yolu da eğitim eğitim eğitim. Çok beğendiğim bir slogan var, ” GELECEK, EĞİTİMLE GELECEK.”

Herkesin iyi veya kötü bir şeyler yazdığı bu dönemde, çok kaliteli eserlerin ortaya çıkmamasının nedeni sizce nedir?

Herkes her şeyi yazdığı için kalite düşüyor. Ehliyet ve liyakat olmayınca kaliteden söz etmek de mümkün değil. İnternet ortamında hayli bilgi kirliliği var ve insanlar emek verip üretmek yerine oradan buradan alıntılar yaparak yazmaya çalışıyor. Hal böyle olunca edebiyat bir kısır döngü içinde dönüp dolaşıyor. Okumanın azaldığı bir yerde yazmaktan hele de kaliteli yazmaktan söz edebilmek asla mümkün değil. İnternet ortamında bir hayli emek hırsızları da mevcut olduğundan kaliteli eserler de paylaşılamıyor. Bir bakıyorsunuz sizin yazdığınız bir başka isimle değişik sitelerde paylaşılmış. Bunun önüne geçmek, takibini yapmak çok zor. Emek hırsızlığı konusun da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın ciddi ve caydırıcı tedbirler alması gerekmektedir.

Son olarak bizlere neler söylemek isterdiniz?

Son olarak okuyucu kardeşlerimin yeni yıllarını tebrik ederken, sağlıklı, huzurlu ve uzun bir ömür dileğiyle saygılar sunuyorum. 2025 yılı okur ve yazarın çoğaldığı bir çağa başlangıç olsun inşallah.

Çiğdem GÜNEŞ

SÖZLÜK

SÖZLÜK

CANHİRAŞ: Farsça kökenli olan bu kelime ‘yürek parçalayan tırmalayan’ anlamına gelir.

“Canhıraş bir feryat koparır koparmaz ipek gömlekle odaya kendimi atmışım.”

SAFDERUN: Arapçada ‘saf’ Farsçada ‘derun’ kelimelerinin birleşiminden oluşan bu kelime ‘saf, temiz kalpli, kolayca aldatılabilen’ anlamına gelir.

“Tabanlarına indirilecek sopaların canını daha ziyade acıtacağını anlamayacak kadar da safderun değildi.”
(Y.K. Karaosmanoğlu)

EHVENİŞER: Arapça kökenli olan bu kelime ‘kötünün iyisi, iki kötü arasında daha hafif olanı’ anlamına gelir.

**“Tercihe şayan olan, gene mi ehvenişer?
Beşer şaşar, tamam da, bunca dibe mi düşer ?”**
(Murat Mentеш)

ZEVAHİR: Arapça kökenli bu kelime ‘dış görünüm’ anlamına gelir.

“Gökyüzündeki yıldızlar, gece manzarasının en güzel zevahirlerinden biridir.”

PESTENKERANİ: Farsça kökenli olan bu kelime ‘önemsiz, değersiz, saçma ve uydurma söz’ anlamına gelir.

“Bir bahane, pestenkerani de olsa olur. Dur dur, bir şeyler aklına geliyor. Bulacak.”

MEYMENET: Arapça kökenli olan bu kelime ‘bereket, mutluluk ve uğurluk’ anlamına gelir.

“O meymenetsiz adamın sözlerine inanıp da kalbimi kırdığı için onu asla affetmeyeceğim.”

BABAYANİ: Farsça kökenli bu kelime ‘dış görünüşe önem vermeyen, görmüş geçirmiş’ anlamına gelir.

“Padişah bakmış, babayani, hırpani bir derviş. Ne gelir ki böylesinin elinden?”

TUFEYLİ: Arapça kökenli olan bu kelime ‘asalak, başkasının sırtından geçinen’ anlamına gelir.

“Ben kendimi faydalı bir adam farz ettiğim hâlde, sen kendini niçin işsiz ve tufeyli sayıyorsun?”
(Kemal Tahir)

AMİYANE: Arapça ve Farsça köken olan bu kelime ‘basit, sıradan, bayağı ve alelade, kibarca olmayan’ anlamlarına gelir.

“Hem, bu çeşit amiyane işler diplomatın neyine ki?”

MUTABİK: Arapça kökenli olan bu kelime ‘anlaşma, birbiri ile uzlaşma, ortak karara varma’ anlamlarına gelir.

“Şüphe, baktığı her şeyi hikâyesi ile mutabık görür.”
(Emre Timur)

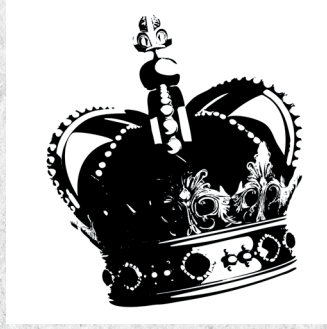

PERDEBÎRUN: Farsça kökenli olan bu kelime ‘açık saçık konuşan, utanması olmayan, terbiyesiz şeyler söyleyen’ anlamına gelir.

“Kadın meclisinde olduğumu unutarak biraz perdebirunane konuştum galiba... Kusura bakmayın, ben artık ihtiyar bir adamım, bazen nerde olduğumu unutuveriyorum.”

TUMTURAK: Arapça kökenli bu kelime ‘ihtişam, gösteriş, debdebe’ anlamına gelir.

“Hecelerimiz de, telâffuzda tumturak yapmak için lâstik gibi çekilir.”
(Y. K. Beyath)

PÂYİDAR: Farsça kökenli olan bu kelime ‘ölümsüz, sonsuza kadar yaşayacak olan, kalıcı ve devamlı’ anlamlarına gelir.

“Zulüm hiçbir zaman pâyidar olmamıştır.”

MUKADDERAT: Arapça kökenli olan bu kelime ‘yazgı ve kader, meydana gelmesi kaçınılmaz olan durum’ anlamlarına gelir.

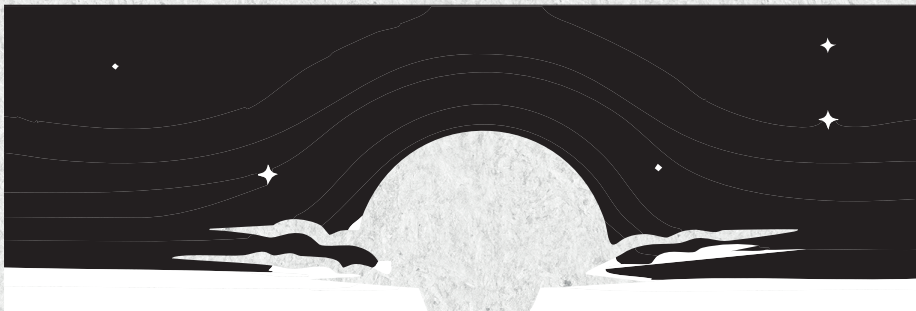
“Mukadderat alnımıza böyle yazıldıysa elden bir şey gelmez.”

SARFINAZAR: Arapça kökenli olan bu kelime ‘görmezden gelme, vazgeçme dikkate almama’ anlamlarına gelir.

“O semt, uzaklığından sarfınazar güzel de değil.”

NAMÛTENAHİ: Farsça ‘na’ Arapça ‘mütenahi’ köklerinden üretilen bu kelime ‘sonsuz, ucu bucağı ve nihayeti olmayan’ anlamlarına gelir.

“Öğleye yakın bu sis dağılınca gökyüzü namütenahi açılıyordu.”
(S.F. Abasıyanık)

Yaren UÇAR

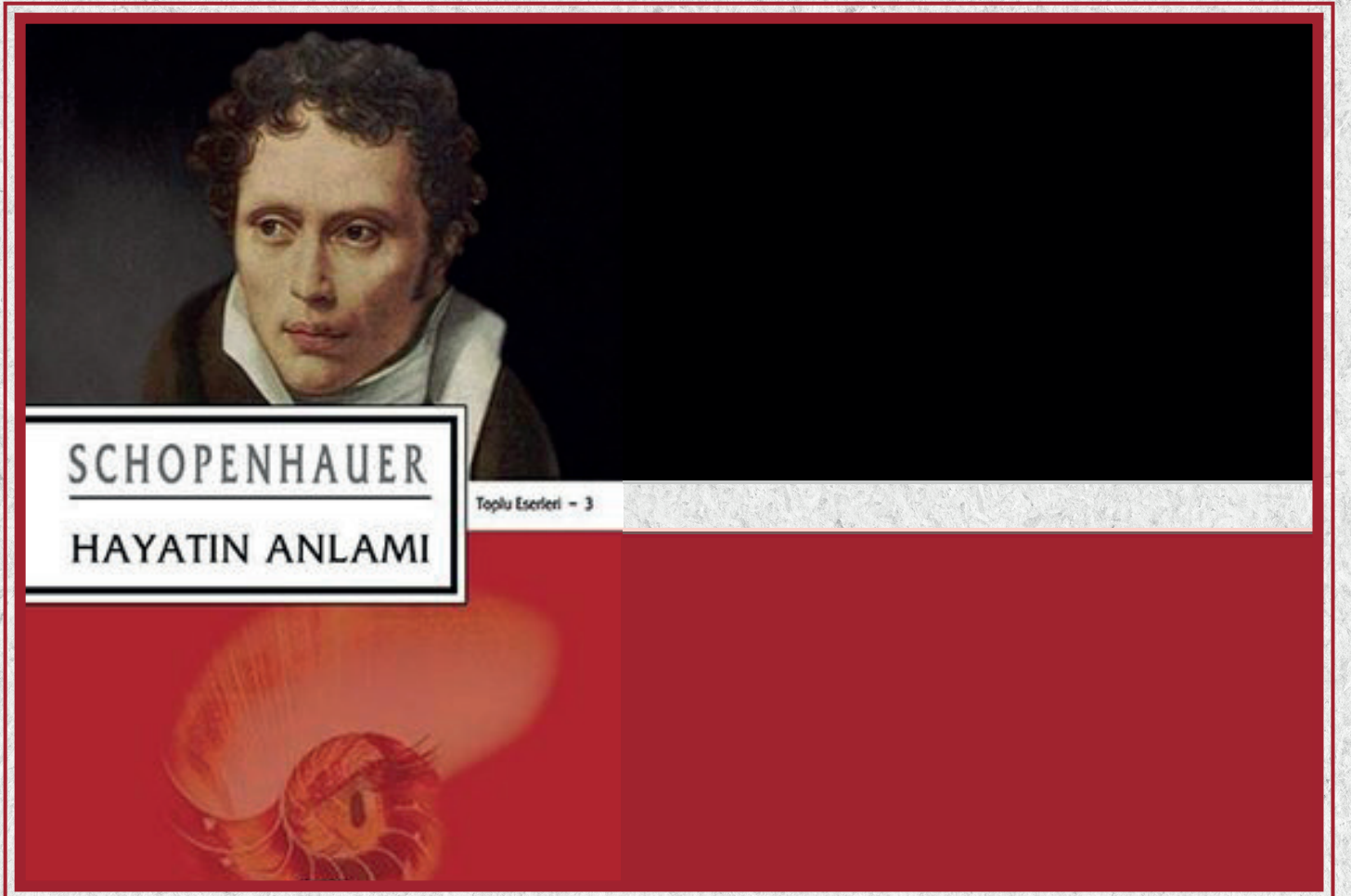
İNCELEME

HAYATIN MI ANLAMI O? (ARTHUR SCHOPENHAUER)

Hayatta her şeyi kabullenebiliyor muyuz? Elimizde olanla yetinip hiçbir zaman ‘daha’sını istememeyi hangi birimiz yapabiliyor? ‘An’ diye tabir ettiğimiz şimdiki zamanı kaçımız tam anlamıyla sindire sindire yaşayabiliyor? Yoksa sürekli kendimizi geçmişe sorgulayıp geleceği düşünürken mi buluyoruz? Okuduğumuz bir cümlemin üzerinde dakikalarca düşünebildiğimiz oluyor mu? Ya da esas soru şu: Düşünebiliyor muyuz? Düşünürken sorguladığımız şey en çok ‘hayat’ değil mi? Neden şöyle neden böyle diye bir sürü soru birikmiyor mu zihninizde? Peki sahiden nedir bu ‘hayatın anlamı’?

Schopenhauer ‘Hayatın Anlamı’nda şöyle der: ‘Dolayısıyla arzu ettiğimiz bir şeyi ele geçirmek için onun değersiz ve doyurucu olmaktan uzak olduğunun anlaşılması gerekir; her zaman daha iyi şeylerin beklentisiyle yaşıyorsak eğer, aynı zamanda çoğu kez geçmişte kalan şeyler için pişmanlık ve özlem duyarız.’ Yukarıdaki soruların belki hepsine olmasa da bir kısmına cevap verir niteliktedir.

İnsanın ihtiyaçları sınırsızdır. Her uyandığımız sabaha, yeni bir ihtiyaçla gözümüzü açar olduk. Her ‘yeni’ olanın insan için ‘zorunlu ihtiyaç’ olarak pazarlandığı bu sistemde, insanın kendini ve isteklerini dizginlemesi belki de çağlar öncesinde yaşayan insanlardan daha zor bir duruma getirdi herkesi. Sorup sorgulama aşamalarından bir haber yaşayan, sorgusuz sualsiz her ‘yeni’ ye evet diyen günümüz insanının bu sebeple doyumsuzluğu her geçen gün arttı ve artmaya devam ediyor. Bu modern(!) dünya düzeninde her geçen gün bir önceki günden güzel, konforlu ve lüks geçebilmesi için deli gibi çalışıp çabalayan insanın bu hengamede ‘mutluluk mutluluk’ diye inleyen çaresizliğini gözlemleyebiliyoruz. Schopenhauer, hemen hemen her sayfasında sizi böyle düşünmeye sevk ediyor. Bunları düşündürürken, Schopenhauer, dünyanın insan için yalnızca bir ıstırap yeri olduğunu sürekli vurguluyor. İnsanoğlunun acıya karşı duyarlılığını ve hazlarının ‘maalesef’ sınırsız olması gerçeğini eserinde incelikle işliyor.

Schopenhauer'i henüz okumayanlar için bu eseri önerebilirim. Ben de kendisiyle alıntılar, yazıları dışında ilk olarak bu eseriyle başladığım için, anlaşılır buldum. Eserin başlarında aşırı karamsarlık, dünyayı sevmeme ve onu ıstırap yeri olarak görmesi zaman zaman bir durup nefes almak istemenize neden olsa da, kitabı okudukça neden böyle nitelendirdiğini daha çok anlamlı bulacağınızı söyleyebilirim.

Eserde gözüme çarpan ve belki de tek olumsuz bulduğum durum şu oldu: Eserde oldukça fazla İspanyolca, Almanca ve İtalyanca cümlelerin bulunması, okurken cümleden uzaklaşmaya sebebiyet verebiliyor. Çeviri kısmı bazen insanı yorarken, notların çok olması da ana konudan sizi çıkarıp kafa karıştırabiliyor.

Genel olarak eser kendini gayet güzel okutup, düşünmeye sevk ediyor. Tabi meraklısına... İlk okuduğum Schopenhauer kitabı olmakla birlikte eminim ki son okuduğum eseri olmayacağı da bir gerçek. Çıkarımlarımı kitaptan birkaç alıntıyla bitirmek uygun olacaktır diye düşünüyorum.

'İnsan taleplerinin sonu gelmezdir ve her tatmin edilmiş arzu bir yenisini doğurur. Bu dünyada imkân dahilinde olan hiçbir tatmin onun şiddetli arzusunı dindirmeye, taleplerinin önüne nihai bir hedef koymaya ve yüreğinin dipsiz kuyusunu doldurmaya kifayet etmez.'

'Zira bizim bu uygar dünyamız, şövalyelerle, askerlerle, eğitilmiş insanlarla, avukatlarla, rahiplerle, filozoflarla ve daha bilmediğim başkalarıyla karşılaştığımız büyük bir maskeli balodan başka nedir ki? Fakat bu sözünü ettiklerimiz göründükleri kimseler değildir; bu unvanlar birer maskeden ibarettir ve kural olarak maskelerin arkasında servet avcılarıyla karşılaşsınız.'

'Çabalayacak bir şeye sahip olmama hâli, eksiğini hissettiğimiz herhangi bir şeye sahip olmamaktan dolayı ıstırap duyduğumuz bir hâl olur.'

Büşra YILDIZ GEÇGEL

SAĞLIKLI İLETİŞİM

İnsan ne ile huzur bulur? Uhrevilikle mi? Daha çok kazanmakla mı? Daha çok sevmekle mi? Daha çok gezmekle mi? İnsanın ruhu ne ile doyar? İnsanın eksik tarafını ne doldurur veya o eksik taraf bir gün dolar mı?

İnsan dünyaya geldiği ilk andan itibaren çevresindeki diğer insanlarla etkileşime girer. İnsan psikolojisi de büyük oranda bu etkileşimin sonucundan etkilenir. Küçük yaşlarda bu ne kadar fark edilmese de büyüdükçe geçmiş yaşantıları ve ilişkileri insanın ruhunda yavaş yavaş izler bırakmaya başlar. Bu sadece olumsuz anlamda değil olumlu anlamda da gerçekleşir. Fakat insan zihni hep olumsuzla odaklanmaya daha yatkın olduğu için genellikle olumsuz yaşantıları daha çok önemser ve akılda tutar.

Hayatı yeni yeni öğrenmeye başlayan birisi için insan ilişkileri oldukça zor ve karmaşıktır, hatta çoğu zaman acı vericidir. Çünkü dengeyi bulmak için mutlaka dengesizlik de gerekir. Bu dengesizlik insana acı verir. Bu durumda insanın kullandığı bazı direnç mekanizmaları vardır. Bu bazen daha çok çalışmak, bazen daha çok kazanmak, bazen ise daha çok ibadet etmek olarak kendini gösterebilir. Çünkü bir alanda başarılı olamayan biri muhakkak diğer bir alanda başarılı olmak ister. Bu başarı kendini gösterince insan tatmin olur ve yaşadığı olumsuz deneyimleri görmezden gelebilir fakat herhangi bir başarı durumu ortaya çıkmazsa eğer insan ruhunda bir boşluk hissetmeye başlar. Bu da bireyin psikolojisinin zedelenmeye başladığının bir göstergesidir.

Peki, hayatı ve insan ilişkilerini yeni yeni öğrenmeye başlayan biri neler yapmalıdır? Çok mu sevmeli, çok mu konuşmalı, çok mu merak etmeli? Ya da hiç mi sevmemeli, hiç mi konuşmamalı, hiç mi merak etmemelidir? Bunların cevabı az çok bellidir. İnsan hayatı ölçü üzerine kurulmuştur. Hayatı çevreleyen çoğu konuda ölçüyü yakalamak, mutluluk için bir ön koşuldur denilebilir. Çünkü insan, çoktan bıkar azdan ise verim alamaz, devamlılık sağlayamaz.

Peki, insan ilişkilerinde ölçü nasıl yakalanır? İletişimin ölçüsü nedir? Toplumumuzda bununla ilgili birçok atasözü ve deyim bulunur. Ama bunların çoğu asıl meseleyi kavrayamamıştır. Bunlardan biri “merhametten maraz doğar”. Merhametten gerçekten maraz mı doğar, yoksa iyi niyetinin suistimal edildiğini fark etmemek ve sınır koymamak mıdır sorun? Bir başka örnek verecek olursak “besle yetimi oysun gözünü” sözü akıllara gelir. Bir insana emek vermek kötü bir şey midir? Yoksa acımak adı altında abartılı bir şekilde yapılan iyilikler karşı tarafta imajımızı mı bozar? Bunların yanında gerçeği yansıtan atasözlerinin olduğunu da düşünüyorum. Mesela “tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır”, evet güzel sözün etkisi çok büyüktür ama bunda bile ölçülü olmayınca insanlara samimiyetsiz ve tıynetsiz gelebiliriz. Etkili iletişim için tatlı dil şarttır. Ben dili ve suçlayıcı olmayan bir dil sağlıklı iletişimin özüdür. Karşımızdaki insanda gördüğümüz güzel bir özelliği dile getirmemiz hem karşı tarafı mutlu eder hem de dolaylı olarak bizi iyi hissettirir. Bu konuda cimri olan insanların genelde albenisinin az olduğu düşünülür. Güzel konuşma da ölçüsü yakalandığı sürece insan ilişkilerinde oldukça etkili bir tekniktir aslında. Peki, mevcut durumumuzu iyileştirdiğimiz zaman her şey çözülür mü? Geçmiş yaşantıların izleri bizi yaralamaya devam etmez mi? Bu kimi zaman mevcudu yakalayınca umursanmasa da iyileşmediği sürece hiç beklenmedik anlarda tetiklenecek travmaları doğurabilir. Kaliteli bir yaşam için insanın düşünce yapısının değiştirmesi gerekiyor. Düşünce yapısı değişmeyen ve negatife odaklı bir insan, dünyanın en iyi insanlarıyla da karşılaşsa yine mutluluğu yakalayamaz.

İnsan ilişkilerinde en önemli olan üç ögenin üzerinde durduk. Bunlar; ölçüyü bilmek ve buna uygun davranmak, güzel ve etkili konuşmak ve düşünce dünyamızı daha yapıcı hale getirmek. Çünkü insanların size karşı davranış şekli sizin onlara verdiğiniz bedensel ve ruhsal mesajlarla doğru orantılıdır. Bu metinde bahsettiğimiz unsurlar ise insanlara karşı olan ruh ve beden imajımızı tazeler ve daha verimli insan ilişkileri kurmamızı sağlar.

Beyza GÜNER

İLLUSTRASYON:
ÇARESİZLİK / Azize ACAY

YANGIN VE GÖLGE

Ben bir yangının eşiğinde durdum,
Rüzgâr adımı savurdu şehre.
Bir küle döndüm, bir is oldum,
Düşlerim külçeler gibi ağır, geceye eğildim.
Ey yolları bıçak sırtı, ey sokakları suskun şehir,
Hangi duvarında adımın yankısı var?
Hangi taşında ayak izim kaldı?
Ve hangi şairin sustuğu yerden
Bağırıyor şimdi kelimelerim?
Beni bir dağın zirvesine çiz,
Eteklerinde kımıldayan şehir olsun.
Ben orada, en ucunda göğün,
Sana en dipten bakan bir gölge olayım.

Ne adımı kazı toprağa,
Ne bir mezar taşı dik,
Ben unutuşu da yakarım,
Hatırayı da küllerinden inşa ederim!
Bir gün ansızın gelsem,
Bir kelime olsam dudağında,
Beni nasıl okurdun?
Bir dua gibi mi, bir küfür gibi mi,
Yoksa suskunluk gibi mi?
Ben sana geldim,
Beni hangi şiire koyacaksın?

Mustafa ERDURMUŞ

ZITLIKLARIYLA EVREN (YİN İLE YANG)

Her şey ziddıyla vardı hayatta. Bizler iyiyi abarttık ve gerçekten uzak kaldık. Kötüyü abarttıkça da iyi hiçbir zaman olmadı gözümüzde. Dengeyi kuramadık bu yüzden de. İşte buna da Yin ile Yang dendi. Yani iki kutuptan oluştuğunu anlayamadık bu evrenin. Çin inanisından gelen aslında düşünöldüğünde de gerçekten böyleymiş diyeceğiniz bir ilke bu.

Değişim ve kutuplaşma aynı süreçte işler. Her kutup, kendi özünü karşısındakinin içinde barındırır. Bir şey ne iyidir ne de kötüdür. Tam tersi, tüm evrenin dengesi ve düzeni üzerine kuruludur.

Öncelikle Yin kutbundan başlayalım. Nedir bu Yin kutbu? Dışıl, siyah, karanlık, kuzey, su (dönüşüm), pasif, ay, dünya, soğuk, yaşlı, çift sayılar, vadiler, fakir, yumuşak ve her şeye ruh verendir. Kış gündönümü ile etkisinin zirvesine ulaşır.

Yang kutbu da tam zıddı işte. Yang kutbu; eril, beyaz, aydınlık, güney, ateş (yaratıcılık), aktif, güneş, cennet, sıcak, genç, tek sayılar, dağlar, zengin, sert ve her şeye şekil verendir. Yaz gündönümü ile etkisinin zirvesine ulaşır.

Gördüğünüz gibi, her kutup birbirine zıt. Ama birbiri olmadan da yapamazlar. Karanlığı bilmeseydik, aydınlık diye bir şeyin varlığından bile haberimiz olmayacaktı. Arada bir fark olmalı ki kavramlar da değer bulsun gözümüzde. Kötü olmasaydı, iyi de olmayacaktı hayatımızda. Bir kelimeye bir anlam yüklüyorsak, zıddı da onunla beraber var olmuş demektir bu. Sevgi, nefret olmadan bir hiçti ama nefret gelince evrenle bütünleşti.

Dengeyi kuramazsak, daha doğrusu kutuplar haddine ulaşırsa birbirine dönüşür bu dünyada. Tıpkı gecenin en karanlık ânında gündüze kavuşmamız gibi. Tam tersi de olabilir bu. İki kutup için de aynı kural geçerli. İki farklı kutup ama ikisi de aynı kural içerisinde birbirine dönüştüler. Yani birbirlerinin tamamlayıcısı oldular. Bu durum, yaşadığımız hastalıklarda da kendisini gösteriyor. Çok ateşiniz var, bedeniniz sıcacık ama siz üşüyorsunuz. Bu durum olmadan, hiçbir şekilde hastalığınızın farkına varamazsınız. Sadece çok sıcak bir havada terlediğinizi anlarsınız ya da çok soğuk bir havada üşüdüğünüzü anlarsınız. Ama evren size öyle bir oyun oynadı ki ateşiniz varken, üşüyorsunuz ve hasta olduğunuzun farkındasınız.

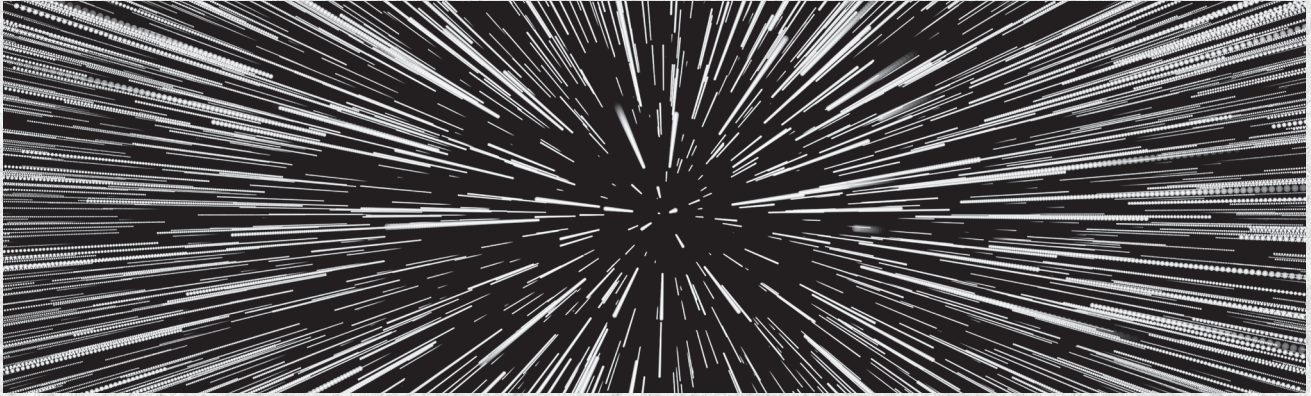
Kutuplar, birbirine zarar verebilir. Kışın Yang kutbunun zarar görme ihtimali yüksekken, yazın ise Yin kutbunun zarar görme ihtimali yüksektir. Bu durumda, Yin artıyorsa Yang'a zarar verir, Yang artıyorsa Yin'e zarar verir. Kutuplar, haddini aştığında da birbirine zarar verir duruma geliyor. Bu ilke tedavi için de geçerlidir. Huang Di Nei Jing adlı klasikte, "Soğuk rahatsızlıkları, sıcak yöntemlerle; sıcak rahatsızlıkları ise soğuk yöntemlerle tedavi et" der. Hastalığın bile zıddı kendisine iyi geliyor bu evrende. Zıtlıklarla barışmak gerek belki de bu yüzden. Barışmak, için de savaşı bilmek gerek. Neden kanser olan insanlara hastalıklarıyla savaşıp, kendileriyle de barışmayı öğretiler hiç düşündünüz mü? Evrenin küçük bir oyunu muydu yoksa bu da?

Yaşadıklarımızı öylece kabul edersek anlamsızlığa varacağız. Yaşadıklarımızla savaşıp, kendimizle barışmamız gerektiğinin farkına varmalıydık belki de. Ay öldü diye Güneş doğmaktan hiçbir zaman vazgeçmedi ya da Güneş... Hiçliği kabul etmek yerine, hiçliğin bitip var olmak gerektiğini bilmekle başlamalı bizim yolculuğumuz.

Evren dediğimiz sonsuzlukta anlamsızca yaşayıp gidiyoruz. Ne kadar doğru sizce bu? Evrene anlam yüklememiz gerekmez mi sizce de? İntiharlar da bu yüzden çoğaldı işte. İnsanlar anlam veremedi daha fazla yaşadığımız bu evrene. Araştırdıkça araştırdılar ama buldukları tek çare ölüm oldu. Çünkü biliyorlardı, ölümün sadece adı gibi ölümden ibaret olmadığını. Ölüm onlar için yeniden doğuş demektir. Belki de huzur istiyorlardı. Bunu bilemeyiz. Evren acaba tek kişilik miydi? Yani biz sadece kendi evrenimizde mi vardık? Yoksa koskoca evren içinde biz de mi vardık? İşte bu insanların hayatları bunu düşünerek geçti belki de. Anlamsızlık o kadar derinleşti ki sonunda başka bir evrenin içinde buldular kendilerini. İşte burada felsefe girdi hayatımıza. Üzgünüm ama evren sonsuzluğunu kanıtladıkça, bizler aptallaştık. Her şey, hep iyi olsun istedik ya da kötü olacağına inanarak, hep kötüyü kendimize çektik. Oysaki iyi ve kötü bir denge içerisindeydi her zaman. İnsanız ve bunu anlamak için de çok geç kalmışız.

Evet, İnsanız! Doğuyoruz, büyüyoruz ve ölüyoruz. Kimi büyümeden ölüyor belki de, kimi de büyüye bile yaşadığı evrenin farkında olmadan ölüyor. İkisi için de ortak olan bir şey var aslında: Doğmak. Birileri ölmeden, birileri doğamazdı değil mi? Evren de böyle işte bu dengeyi kurmak üzere, yaşatmak uğruna öldürdü belki de.

Mizah, mizah diyorlar. Sizce nedir bu mizah? Mizahın asıl sahibi bizim aşırı acılarımızdır. Acılarımız da aşırı neşeden ibarettir. Duyguları en derinden yaşarsak, kendimize yaptığımız en büyük kötülük olur bu. Çok sevinirsek, çok da üzülüyoruz. “Çok gülen, çok ağlar” diyorlar. Sizce doğru mu? Ben söyleyeyim hemen. Eğer gereksiz, samimiyetsiz bir şekilde her durumda gülüyorsanız, bu sizin dengenizin bozulduğu anlamına gelir. Bir süre sonra da büyük bir depresyona gireceksiniz demektir bu. Yüzümüze maske olan bu gülüşler, yine bir maske gibi yüzümüze yapışan depresyonu beraberinde getirecektir. Öncesinde de belirttiğim gibi haddini aşan her şey zıddına da zarar verir. Bu durumda etkilenen tek kişi yine siz olursunuz.

Kavramlar asla bitmez. Kavramlarla birlikte var olan zıtlıklar da öyle. Her şey, hiçlikten doğar. Hiçlik ve doğmak, birbiriyle ilgisi olmayan iki kelime nasıl oldu da yan yana geldi? Ben söyleyeyim. Hiçlik var olmaktan geldi. Doğmak ise ölmekten? Hiçliği doğurmak için, var olmayı öldürdük aslında. Zıt kavramları yine zıt kavramlarla yaşatmak oldu amacımız.

Ay ölmeden, güneş doğmaz. Yeniden doğmak için ise ölmek gerekir. Her şey çelişki içine kuruludur ve karşıtı olmadan da hiçbir şeyin anlamı yoktur. Her şey denge üzerinde ve zıddıyla vardır bu hayatta. Bu dengeye sahip çıkıp, kendimize bir evren yaratmalıyız yaşadığımız dünyada.

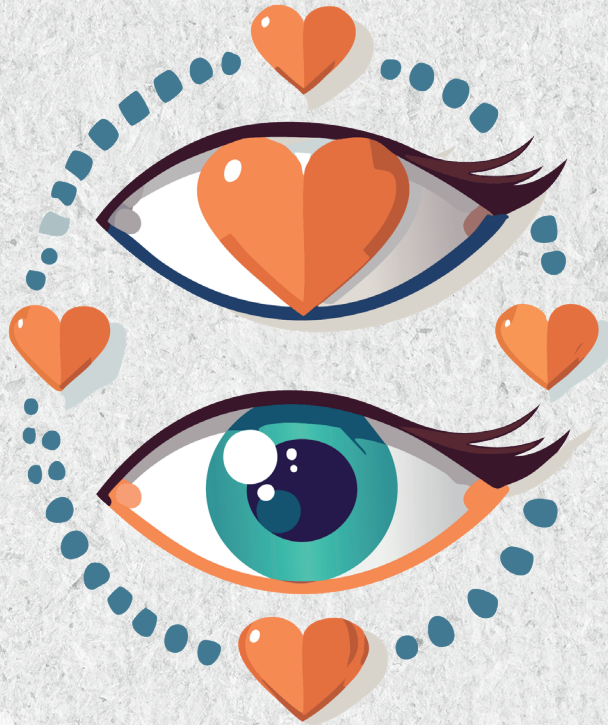
Ebrar ÇAŞKURLU

BİR GÜÇSÜZLÜKTE YAŞANAN SEVGİLER

Rüşva durumlara pek alışmış aşk hisleri...
İnsanın içini yok eden sevgi dürtüleri...
Pek alışmış olmak yetmez karşı gelmeye,
Aşk hep eder seni kendinden beyhude.
Duygulara karşı gelmek çok zor hepten,
Asıl budur, insanı baştan aşağı yok eden.
Zaten sevgilerin sefası bir hiç ile eş değer,
Cefası kalbin en ücra yerlerini bile deşer.

Aşk nidaları hep ruhsuz bırakıyor bedeni,
Bu acıyla sevginin karşılığı beklenmemeli.
En vefasız iş; gönül vermektir bir çift göze,
Bunun için suçlu aramak çok gereksizce.
Nafile çabalar ile doluyor şu ayyaş beden,
Pek garip olur zaten şöylesini sevebilen.
Sevgisizlik yaşanır, en arştaysa sevgiler;
Bu nedenle epey güçsüz düşer sevenler.

Muhammed Musab YAZGAN

PİŞMANLIK

Bir boşlukta kalacaksın ilk önce,
Alışkanlıkların sırtını kırbaçladığı,
Çaresizlikler içinde kaldığın.
Karanlık öldürürken güneşi
Kendi boğuluşunu izleyeceksin.
Yüreğin bir volkan gibi fişkırmak isteyecek aslında
Buğulu camlarda son kez ne yazdığını okuyamadan,
Gidişimi düşleyeceksin sadece.
Gözlerin sağa sola sardırarak emniyetsiz bir şekilde
Son ümitlerinin erimeye başladığı anda
Biri koluna girecek aniden.
Ürksen de en başta sevineceksin ben sanıp,
Ta ki koluna girenin pişmanlık olduğunu anlayana kadar.
Yalnızlıklar yağacak sonra şehirlere;
Islanacaksın,
Paçalarından yalnızlık akacak pervasızca,
Üzerine düşen hiçbir damlada
Yüreğin temizlenmeyecek,
Aksine yangının harlanacak,
Külün bile defalarca yanacak,
Ben gibi olacaksın en sonunda sen de
Ben gibi, yalnızlıklar içinde...

Arslan KOÇOĞLU

CAHİLLİĞİN VAMPIRLERİ: BİLGİ, GÜÇ VE MANİPÜLASYON

Vampir Köylü oyununu bilirsiniz. Vampir köylü oyununu oynamak çok basittir. Binlerce liralık bilgisayarlara ya da çok özel bir düzeneğe sahip olmanız gerekmez. Kendi kurallarınızı koyabilir, bazı yeni şartlar ekleyebilir, oyunu tekrardan düzenleyebilirsiniz. İhtiyacınız olan şeyler bir arkadaş grubu ve rol yapma yeteneği. Oyun yapmakla ilgileniyorsanız kendi vampir köylü oyununuzu bile yaratabilirsiniz. Aslında bizlerin hayatında bu oyun bizzat açık bir şekilde oynanıyor. Bir vampirimiz var ve hepimiz bunun farkında olmamıza rağmen hiçbir şey yapmıyoruz. İlk önce oyunun kısaca hatırlatıp bahsettiğim konuya açıklık getirelim. Oyunun aşamalarını kısaca şöyle sıralayabiliriz;

Kaç oyuncu ile oynayacaksanız o kadar kağıda / karta ihtiyacınız var. (Oyunu ne kadar kalabalık oynarsanız o kadar keyifli olur).

Bu kağıtlara en az **1 vampir** ve **1 hakem** yazılmalıdır. Çok kalabalık bir oyuncu grubunuz varsa vampir sayısı artırılabilir.

Kağıtlar rastgele dağıtılır.

Hakem kağıtları toplarken kimin vampir kimin köylü olduğunu bilir.

Oyuncular birbirlerine soru sorarak kimin vampir olduğunu saptamaya çalışır.

Oylama yapılır ve en çok şüphelenilen kişinin vampir olup olmadığı sorgulanır.

Seçilen kişi vampirse oyun biter, köylüler kazanır. Seçilen köylüyse **ölür ve oyun dışı kalır**.

Bu işlem yapıldıktan sonra eğer vampir tespit edilemezse vampir **bir kişiyi öldürür** ve ölen şahıs **oyun dışı kalır**.

Beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci adımlar tekrarlanır. Vampir bulunana kadar oyun devam eder.

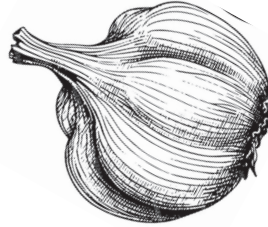
Oyunu genellikle vampir kazanır. Bu oyun Rusya'da bir sosyoloji öğrencisi tarafından bulunmuştur. Bilgisiz çoğunluğun her zaman bilgili bir azınlığa karşı kaybedeceği tezini kanıtlamak istiyordu. Bu da gösteriyor ki eğer gizli bir bilgiye sahipseniz büyük bir grup insanı kolaylıkla manipüle edebilirsiniz. Bireylerin tutum, tercih ve davranışlarının doğru bilgi ile birleşmesi sonucunda kitlelerin yönetimi kolaylaşır. Günümüzde bu politika oldukça yaygın bir kullanım alanına sahiptir. Doğru tercih ile birlikte kullanılan küçük bir bilgi ile insanlar kolay bir şekilde yönetilebilir.

Özellikle ülkemizde yapılan politikanın çoğu bu yöntem ile yapılıyor. İnsanların bilgisizliği üzerinden yapılan manipüleler ile büyük bir kitle yönetilip istenilen tarafa çekiliyor. Ülkemizdeki durum şundan ibaret, din ve farklı ideolojiler üzerinden insanlar manipüle edilip rahat bir şekilde yönetiliyor. Halbuki kendini bu ideolojilerle benimseyen insanların savundukları düşünceler ile alakası yok. Veyahut üç maymunu oynuyorlar. Bunun ötesinde de politikanın içerisindeki insanların birbirleri hakkında bildikleri çok şey var. Vampirler birbirini tanıyor fakat öldürülen yine köylüler oluyor.

En üst düzey bir politikacının nereden ve nasıl bir şekilde bu düzeye eriştiğini en iyi politikanın içerisindeki bireyler biliyor. Fakat bunun ortaya çıkmasını istemiyorlar. Nasıl bir karları var bilinmez ama bunun onların işine geldiği çok açık.

Kişileri yıllarca bilmedikleri ve hakkında fikir sahibi bile olmadıkları şeyler üzerinden sömürüp durdular. Suyun bu tarafında böyle bir durum var. Gelelim suyun öbür tarafına. Toplumumuzun büyük bir kesimi bilgi sahibi olmadığı konuları konuşmayı ve eleştirmeyi çok sever. Bakkala giderken yaptığı alışverişin hesabını bile yapamayan insanlar kalkıp devletin ekonomisini eleştirebiliyor. Futbol hakkında gram bilgisi olmayan insanlar kalkıp Milli Takım'ın bir oyuncusunu işinden edebiliyor. Toplum tamamen bilgisizlik üzerinden yürütülüyor. Bu bilgisizlik bazı insanların hoşuna ve işine gittiği için kimse sesini çıkarmıyor. Ve bu bir şekilde yürüyüp gidiyor. İnsanlar bilgisizliğin bir tür güç olduğunu zannediyor. Bir bakıma cahillik güçtür felsefesi ile paralel bir durum. İnsanlar bu eleştirileri ile köylüleri öldürüp duruyor. Üstelik hepimiz vampirin kim olduğunu biliyoruz.

Köylülerin öldürülmesini nasıl engelleriz diye düşünmemiz lazım. Zaten vampirlerin kim olduğunu biliyoruz. Elleri kan kokuyor ve dudaklarının etrafında bulunuyor bu kan. Biliyorum diye gezen herkes birer vampir. Bunları öldürmekten başka bir çaremiz yok. Biliyorum diyen herkesi öldürmeliyiz. Susanlar, konuşmayanlar ve çabalamayı bırakanlar. Bunları öldürmeliyiz. Birer vampir değillerse vampirlerin sağ kolları. Cahiliyetin karşısında iki büklüm olanları öldürmeliyiz. Korkakları, kana susamışları kanlarında boğmalıyız. Şu cahillik bitene kadar. Vampirler ölene kadar.

Muzaffer ÇURAK

KAYBEDİLEN

Gün yine güne karıştı ey dost!
Zaman deste deste elimizden kaymakta
Vuslat vakti anbean kapımızı çalmakta
Gönül bahçemizdeki güller,
Şimdi bir bir solmakta...

En güzel şarkılar,söylendi geçti.
En güzel masallar,okundu bitti.
Heybemizde biriken anılar,
Gözlerde nem,tüm yaşanmışlıklar...
Ağırlaştıkça hafifliyor vicdanlar.

Öyle bir asra düşer olduk ki dost,
Çıkarsız sevgilerden,
Dostane sohbetlerden,
Allah için titreyen kalpten,
Eğilip bükülmeyen karakterden,
Karıncayı incitmeyen yürekten,
Eser kalmadı masumiyetten.

Hangi umuda sarılsan pişmanlık,
Hangi dağa yaslansan sisli,karanlık.
Hangi söze inansan aldanmışlık,
Hangi göze baksan koyu bir yalnızlık
Ahir zamanda eksildikçe eksiliyor insanlık.

Sabrın değirmeninde ömür öğüttün,
Feleğin kalemini çektin gözlerine.
Veda ikliminde vefayı gözettin,
Sözlük arasına sıkışıp kalmış diye.

Yürekteki ateşler alevlendi,kor oldu.
Güvendiğin ne varsa yalan oldu, yok oldu.
Şimdi sen söyle dost, sen söyle!
Aramakla bulunur mu kaybedilenler?
Hiç geri döner mi göçüp gidenler?
Şimdi sen söyle?

Fatma ŞİMŞEK

FİLM ELEŞTİRİSİ

TEEN WOLF: THE MOVIE

Teen Wolf: The Movie, Russell Mulcahy tarafından yönetilen ve Jeff Davis tarafından yazılan bir Amerikan doğaüstü gerilim gençlik drama filmidir. Filmi MTV dizisi Teen Wolf'un devam niteliğindedir. Filmde ekranda görmekten mutluluk duyduğumuz oyunculara Tyler Posey (Scott McCall), Crystal Reed (Allison Argent), Tyler Hoechlin (Derek Hale), Ian Bohen (Peter Hale), Holland Roden (Lydia Martin), Colton Haynes (Jackson), Shelley Hennig (Malia Tate), Dylan Sprayberry (Liam Dunbar), Linden Ashby (Sheriff Stilinski), Ryan Kelley (Jordan Parrish), Melissa Ponzio (Melissa McCall) ve JR Bourne (Mr. Argent) bulunmaktadır.

Filmi incelemeye başlamadan önce henüz izlememiş okurlarımız için spoiler uyarısı vermek istiyorum.

Dizi 6 sezon sürse de ilk 3 sezonu izlemek filmi anlamaya yetiyor. Henüz 12-13 yaşlarıdayken bu diziye aşık olan bir izleyici olarak film beni çok heyecanlandırmıştı. Fantastik, gerilim türünde filmler, diziler ve kitaplar okumaya olan ilğim bu diziyle alevlendi diyebilirim.

Dizi, genç bir çocuğun fazla merakı yüzünden bir Alfa kurt tarafından ısırılmasıyla başlayıp tüm sezon boyunca bu genç kurdun başından geçen maceraları anlatmakta. Tabi tüm bu maceralar içerisinde aşk olmazsa olmazdır. Genç kurdumuz Scott McCall'un bir tek ilk ve tek aşkı Allison Argent. Allison, 3. sezonun sonunda kötü bir ruh olan Nogitsune'nin savaşçıları (Oni) tarafından öldürülür. Film ise tam olarak bu konuyu ele alıyor.

Allison'ın ölümünün üzerinden yaklaşık on beş yıl sonra Scott ve Allison'ın babası onun hayaliyle karşılaşmaya başlıyorlar. Gerçeklikle birebir olan bu illüzyonlar akıllara Allison'ın ruhunun arafta kaldığı fikrini getiriyor. Nemeton ağacında yapılacak bir ritüel ile onun ruhunu huzura kavuşturmak isterlerken işler ters gidiyor. Bir Oni'nin kılıcıyla öldürülen Allison, arkadaşlarının yaptıkları ritüelle yeniden hayat buluyor. Fakat bir sorun var. Allison, yıllar sonra intikam için serbest kalmış olan Nogitsune'nin etkisi altında kalır ve geçmişe dair hiçbir şey hatırlayamaz. Tek amacı Hale ailesini ve Scott McCall'ı öldürmektir.

Buraya kadar her şey iyi gidiyor ama benim aklıma takılan şey bu yapılan ritüel nasıl bu kadar güçlü olabiliyor? Dizideki gibi çoğu şeyin detaylı anlatılmıyor oluşu beni üzdü. Evet, Nemeton ağacı büyü ve özel ama biraz daha açıklayıcı olmasını isterdim. "Burası Beacon Hills dostum. Burada her şey mümkün." Diyerek izliyoruz filmi.

Öte yandan Kitsune karakterinin çok pasif kaldığını düşünüyorum. Dizideki oyuncu Kitsune karakteriyle bütünleşmişken filmdeki oyuncudan o hissi alamadım. Sanki film dolu gözüksün diye konulmuş bir biblo gibiydi. Nogitsune karakteri fena değildi. Divine Move'dan (ilahi hamle) bahsedilmesi bana Stiles'ı hatırlatırken birinin çıkıp "I'm a thousand years old. You can't kill me!" diye bağırmasını bekledim. Stiles'ın filmde olmaması ve Lydia'nın sırf gördüğü bir haberci rüyadan dolayı Stiles'dan ayrılmış olması beni çok üzdü. Karakteri canlandıran aktör Dylan O'Brien, dizinin 6. sezon sonunda iyi bir yerde bırakıldığını hissettiğini ve Stiles'ın hikayesini devam ettirme ihtiyacı hissetmediğini ifade etmişti. Öte yandan dizide Nogitsune karakterinin Stiles karakteri üzerinde yoğunlaştığını düşünürsek filmde Allison karakterine yoğunlaşılması açısından bir eksiklik oluşturmadı.

Buradaki tek problem her şeyin çok alelacele olmasından dolayı hikâyede çok kopukluklar olması. Örneğin Derek Hale'in oğlu Eli'nin annesinin kim olduğunu bilmiyor oluşumuz. Akla ilk gelen isimlerden biri Braeden oluyor. Hani şu paralı asker olan. Dizinin 4. sezonunda birliktelerdi fakat Braeden siyahi bir kadındı. Eli tam anlamıyla beyaz olduğu için biyolojik açıdan bu teori çürüyor. Akla gelen bir diğer isim ise 3. Sezondaki Darach olarak da bilinen Jennifer Blake oluyor. Derek ile çalkantılı bir ilişkileri vardı. Jennifer dizide öldü fakat bu dizide Peter Hale'ın en az beş yüz on beş bin(!) kere canlandığını düşünürsek bu dizide ölümler geri dönebiliyor diyebiliriz. Bana kalırsa Eli'nin annesi hiç tanımadığımız biri olduğu için filme bahsedilmediğini düşünüyorum. Derek'in bir oğlu olması beni şaşırtan şeylerden biriydi. Ebeveyn olmakta zorlandığını hepimiz gördük. Buna rağmen bence o harika bir babaydı. Eli onunla gurur duyuyor.

Derek Hale gibi bir karakterin oğlunu ve sevdiği tüm insanları korumak için kendini feda etmesi beni ağlattı. O bir efsaneydi. Nogitsune, Scott'ın sevdiği tüm insanları esir almıştı ve ondan kurtulmak için Hellhound olarak bildiğimiz Jordan Parrish'in, onu ateşiyle Nemeton'da yakması gerekiyordu. Nogitsune güçlü bir ruhtu ve Parrish bunu tek başına yapamazdı. Derek, oğluna kısa bir veda ederek Nogitsune ile birlikte Nemeton'da yandı. İşte o gözyaşları henüz 13 yaşında olan bir kıza aitti. Uzun lafın kısıası Jeff Davis yine yaptı yapacağını.

Söylemek isterim ki filmin senaryosunu çok başarılı bulmadım. Her şey çok çabuk gelişti. Evet, diziyle bağlantı kurulmuş ama bu bize ekibi yeniden görmenin sevincinden başka bir şey hissetmedi. Hayranların beklentisini karşılayan türden bir film değildi. Nefes kesen sezonların aksine bu film biraz sönük kalmış.

Öte yandan Beacon Hills'e tekrar yolculuk etmek nefes kesiciydi. Scott ve Allison'ın hikayesinin mutlu sonla bitiyor oluşu hepsine değerdı. İşte şimdi tam anlamıyla bir veda oldu.

ASUMAN PARLAR

FİRAVUN'UN SECDESİ İLE

DENEME

“Dokunamadığın birini özlüyorsan, özlediğin kalbine dokunmuştur çoktan.”
Şiir Sokakta

“Ah benim içimde onursuzca oturan o heybetli sessizlik.”
Yağmur GÜMÜŞ

Yola mı düşmek yoksa düşünmek mi?.. Ya da düşmek mi yoldan, üşümek mi?.. Çırpınan hecelerın tülleri örtüyor karanlığımın gözlerini ve titriyor gizemin göğsünde yanan ateş ve öyle ki ruberu çelişkiler vuruyor aynası çatlak efkarımın bilinmez evrenine.

Ve işte bak, o kadar saçmalıyor ki cümlelerim, sana aynası çatlak çelişkilerimi vuruyorum ruberu. Yani “dokunamadığın birini özlüyorsan, özlediğini kalbine dokunduruyorum.” Ve titrek bir masalın misalinde söylenen o sözü; “Adın, adını bilmediğim şarkılarda ve yönsüz bir rüzgarın eteklerine takılmış yüreğin.” diyorum.

Bunu hiç sorabildin mi sorulara?.. Ve verebildi mi cevaplar bunun cevabını?.. İşte bak, o kadar saçmalıyor ki cümlelerim, sana aynası çatlak çelişkileri topluyorum” içimde onursuzca oturan heybetli bir sessizlikle”. Ve hangi coğrafyanın yağmurları altında ıslandığını göremiyorum... Körelmiş diyorum... Körelmiş... Hiç mi olamaz, körlerde bir ermiş?

Şimdi, sordun mu sorulara, çatlayan içindeki aynanın dostluğunu, aşkını ve dürüstlüğünü?.. Sen bakma bana körelmiş diyorum kimliğime uzanan yanılğılarım ile ruhumu kemiren şüphelerin elementleri.

Ve biliyorum saçmalıyor cümlelerim ve işte bundandır algıların dünyasında bir evimin olmayışı. Oysa “insanca konuşuyorum” ve “dönülmez bir akşamın ufkunda” batsa da güneş; ben, seninle benim içimdeki aynası çatlak çelişkileri savuruyorum. Zira “dokunamadığın birini özlüyorsan, özlediğini kalbine dokunduruyorum” ancak anlamıyorsun!..

Ve şimdi soruyorum içimdeki sorulara; “Yola düşmek mi yoksa o yoldan düşmek mi?” İşte soruyor, sorulanların göğünü kuşatan ve “içimde onurluca oturan bu heybetli sessizlik” ve unutma ki “teslim tarihi belirsiz cümleleri sana sipariş ediyorum,” biliyorum. Zira şu modern çağda makina, demir ve yığımla bakırlaşmış cümlelerin failine direniyorum!.. Mantiğin çatlayan dudakları ile...

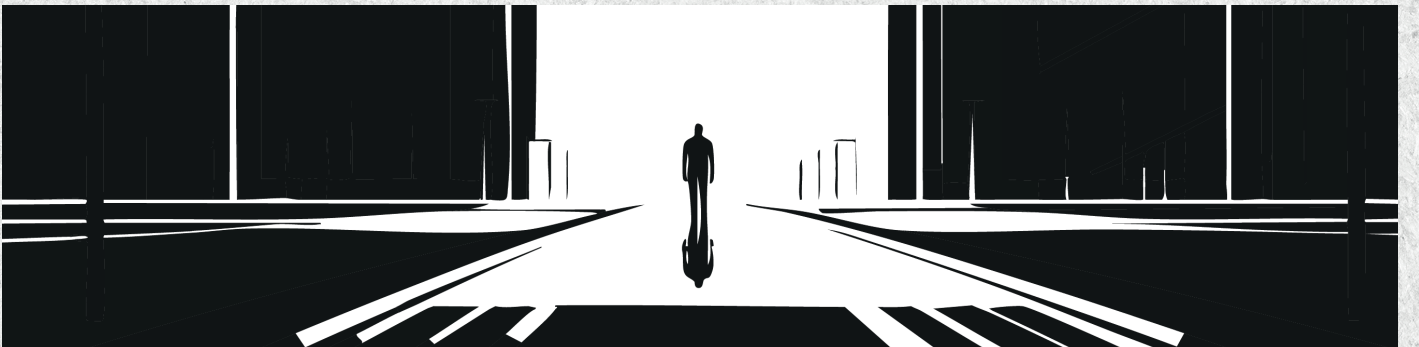
Anla ki, daha nasıl anlatayım?.. “Hayatımızdır, toplayamadığımız.” Zira içinizdeki çatlak aynaların dostlukları, yanılğaların pençesinde müşteri memnuniyeti anketi düzenlerken, ödenen, yolun ve yolsuzlukların pahasını indiriyor kasılan onursuz kibrinin kasasına.

Ve sen hala göremiyorsun oyulan gözlerini. Ne yazık!.. Ve inşa edilen bakırlaşmış çatlak aynaların birlikleri “eşlemeyen” seyislerini. Belki de yaşamayı unutmuşuzdur. Belki de unuttuklarımızın hatıra defterini okumayı bırakmak ve sadece akmak öylesine akan akışın akışına, ak düşene kadar saçlarımıza

Ve şimdi saçmaladıklarımı topluyorum senin için. Yanılğalar ile oyulan gözlerine bakarak. Ve diyorum ki, Firavun’un secdesini seslendiriyor “Senin içinde onursuzca oturan heybetli bir sessizliğe.” Ve namazlarını kıldırıyorum...

Ancak “Firavun’un secde ettiği kibleye doğru eğrilenler” ile...

Erkam YILDIRIM

KIRK KIYISINDA SALLANAN

Her zaman gittiğim kafenin aksine başka bir yer deneme kararı almıştım. Zannederim ki var edilmiş karşılaşma içindi.

Tuhaf bir adamdı. Kırkında, ne zamandır kırkında acaba, gözlerinin ne anlattığından emin olmanın zor olduğu bir adamdı. Tek boş masaydı onun masasının bir tarafı, izin alarak oturduğum zaman dediğim ilk şey göz ucuyla karaladığı yazıya bakmam ardından “Sıcak Kafa diye bir roman var bilir misiniz? Onun final sahnesini hatırlatıyor gibi kelimeleriniz. Kimiz ve nedeniz?” olmuştu.

Bana yakaladığı boşlukta bakacak olduğunu söyledi. Ben de bunun üzerine sözler vermemesi gerektiğini söyledim. Zira verilen hiçbir sözün tutulduğunu görmemiştim bu zamana kadar. Ve hâlen verilen her sözü bekleyen biriydim, kim tarafından verilirse verilsin. Delilikten başka bir şey değildi şüphesiz.

Böylece günleri kovalayan sohbetimiz başlamış oldu. Bazı günler yine o kafede aynı masada, aynı masanın aynı taraflarında oturup sohbet ettik.

Garson gelerek ne istediğimi sorduğunda bir fincan hibiskus istedim. O hafif ekşi tadı severdim. Ve kızıl rengini izlemekten keyif alırdım.

“Damarlardaki kanı hatırlatıyor. Kandan güzel bir mürekkep olurdu.” İşte bu sözlerim bizim ortak paydamızın manifestosuydu: Delilik.

Her anlamda birbirine zıt iki varlıktık. Ne yaşlarımız birbirine yakındı ne de aynı cinsiyet içinde kendimize yer bulurduk. O mesleğinde seneler devirmişti ve ben hâlen daha fazlası için koşturuyordum. İşte hayat tam olarak zıtlıkları bir gemiye koyup yolcuğa çıkarandı.

Ölmek istiyordu. Kafasına bir silah dayayıp dayamayacağımı sorduğunda, buna güldüm. Silah yerine bir gümüş dolma kalem kullanacak olduğumu ve mürekkebinin kanıyla doldurup ona yeni bir hayat yazacağımı söyledim. Bu fikir onun hoşuna gitti; çukurlarında parıltılar vardı. Sonra söndü.

O, ikilemdi. Sağ ve sol, iyi ve kötü, gece ve gündüz, aydınlık ve karanlık; herkes ve kimseydi kendi içinde. Bu yüzden de bıçareydi. Ona yardım etmek ya da etmemek gibi bir arzum yoktu, ben sadece fikirlerini dillendirecek olduğu yargısız bir dinleyiciydim.

Psikiyatristti. İşte belki de bu onun için en acı verici olan yandı. Kendisine iyi gelemiyordu. Danışanlarını anlattı bir sohbetimizde bana tek tek; sanki hepsi onun bir yanı gibiydi. İşte böylece onunla ilgili korkunç gerçeği öğrenmiş oldum.

Evinden sadece bu kafeye gelmek için çıkan ve çok uzun süredir hiçbir danışanıla görüşmemiş olandı: Oysa bana dün bir danışanıla seansı olduğundan bahsetmişti. Böylece son seansı yapmışlardı. Tanındık bir yazardı.

Tuhaf bir adamdı. Kırkıdaydı, ne zamandır kırkıdaydı acaba ve kelimenin tam anlamıyla zihnindeki savaştan bitap düşmüştü?

Bana yeni bir hastaya ihtiyacı olduğunu söyledi. Cevabım net ve kesindi. “Kendinizi alın karşınıza.”

İşte bunu yaparsa her şey bilinmeze uzanacaktı. Neyi seçecek olduğunu merak ediyordum. Kendinden yeni bir kendisi mi yoksa tamamen başka bir varlık mı? Yeniden mi doğacaktı yoksa yıkıntılar üzerine bir gökdelen mi dikecekti?

Böylece ona iki yol sunabilirdim ben Maria; bir ifritin düşünüyü ya da azizenin duasını: Yeniden doğuşu ya da kabullenışı.

Her ikisi de değişim demekti. Ama hangisi daha iyi ya da kötü onu ancak zaman bilirdi.

Günler böyle geçip giderken bir gün bana bir zarf verdi. İçinde ev adresi varmış, eğer olurda kafeye gelmesi gereken bir gün gelmez ise orada, evinde onu arayabilirmişim. Bir şey demeden çantamın bir köşesine yolladım. Elbet, o karanlıktan çıkıp açılacağı zaman gelecekti.

Sonra yine koyu bir sohbete daldık ve birkaç fincan sonra evlerimize dağıldık. Onunla olan bu arkadaşlığı seviyordum, kendi derdime çare değildim ama en azından onun anlatma ihtiyacına iyi geliyor gibiydim. Bundan keyif aldığını zaman zaman dile getirirdi.

Bir gün, o gün hava oldukça soğuk ve yağmurluydu, masanın diğer tarafı boştu. Onu beklerken demlenen yasemin çayını izlemiştim. Ancak sonunda fincanı doldurdum, bir yudum aldım. Bizi görmeye alışan garson bana onu sordu ve bilmediğimi söyledim. Son yudumu aldığım zaman cam demliğin dibinde açılmış top yasemin ölümü ve yaşamı kendi güzelliği ile anlatır haldeydi. Dalından alınmış, kurutulmuştu ve şimdi de sıcak bir suyla tek bir seferliğine gözlerini ölümünden sonra aralayabilmişti. Fakat suya akan ruhundan sonra o sadece çöpe gidecekti. Nedense bu beni üzdü. Sonunda hesabı ödeyip çıktığım zaman zarfı da yerinden çıkarmış ve yazan adrese gelmişim. O sırada bir anahtarın da var olduğunu fark etmişim. Burası güzel bir evdi. Kapıyı çaldığım zaman açan olmadı ve ben de anahtarı kullanmak zorunda kaldım.

İçerisi derin bir sessizliğe sahipti. Seslendiğim zaman sadece kendi nefes sesimdi bana cevap veren. Mutfaktan sonra geçtiğim salonda koltuğun arkasında uzanan ayakları görmemle oraya ilerledim. Hâlen tam yüzünü göremediğim an durdum bir an.

Kendini gerçekten öldürmüştü oysa sadece içinde onu deli eden zıtlığı yok edeceğini düşünüyordum hep. Şimdi koltuğun altında ne görecektim? İran halısının kıvrılıyla eş olan oluk oluk akmış kan mı?

Sonunda son birkaç adımı daha bitirdiğim zaman onu net bir şekilde görüyordum: Kan yoktu. Gözleri kapalıydı ve teni beyazlaşmıştı. Sağ kolu yana açılmış ve beyaz bir fincan da biraz ileriye yuvarlanmıştı. Tek kişilik koltuğun yanında fincanın tabağı duruyordu.

Yüzünde belli belirsiz bir acı ifadesi vardı ama bir tebessüm de orada kendine yer bulmuş gibiydi ve sol eli de kalbindeydi.

Kan yoktu, kalbi göğsündeydi... Acı ifadesi vardı. İşte o an anladığım şeydi bu; üçüncü bir yol daha vardı: Ölüm meleğinin gelip onu alması.

İrem Bersu ARKAN

SANAT ESERİ İNCELEMESİ

SESSİZLİĞİN VE IŞIĞIN ŞAİRİ: JAN VERMEER VE İNCİ KÜPELİ KIZ

Jan Vermeer, Hollanda'nın narin ışıklarıyla dans eden Barok dönemine ait bir yıldızdır. Sessiz yaşamların, basit anların ve insan ruhunun derinliklerinde saklanan güzelliklerin ressamı olarak bilinir. 17. yüzyıl Delft'inin sakinliğinde, Vermeer'in fırça darbeleri, zamanın ötesinde bir hikâye anlatır. Her tablosunda, ışığın ince bir parıltıyla karanlığı yarması gibi, sıradan olanın içinde bir mucize yaratır.

Bunlar arasında en çok büyüleyeni, “İnci Küpeli Kız” adlı tablosudur. Yaklaşık 1665 yılında yaratılmış bu eser, Vermeer'in eşsiz bakış açısının bir sembolüdür. Küçük bir tuval üzerinde, 44.5 x 39 cm'lik bir mucize; figürün yüzündeki o narin ifade, sanat tarihine kazınmış bir sır gibidir.

Vermeer, yaşamı boyunca 36 eser üretmiştir; ancak, hayatı süresince hak ettiği itibarı görememiştir. Sanatçının ismi, 19. yüzyılda yeniden keşfedilene dek unutulmaya terk edilmiştir. Bugün onun eserleri, dünyanın en prestijli müzelerinde sergilenmekte ve izleyicileri derin bir hayranlık içinde bırakmaktadır.

Jan Vermeer, Barok dönemde sıradan hayatın şiirselliğini yakalayarak sanat tarihine eşsiz bir miras bırakmıştır. Onun eserleri, ışık, renk ve kompozisyonun zarif bir dansıdır. Sanatı, yalnızca Barok dönemin ruhunu yansıtmakla kalmaz, aynı zamanda insanlığın güzelliğini ve günlük hayatın büyüsunü ortaya koyar

Vermeer, Barok döneminin abartılı dramatikliğinden uzak, dingin bir anlatım tarzını tercih etmiştir. Onun eserlerinde:

Görsel Sadelik: Karmaşık sahneler yerine, bireysel figürler ve sakin atmosfer ön plandadır.

Gizem ve Zaman: Eserleri, izleyiciye durup düşünme fırsatı verir ve zamansız bir nitelik taşır.

Gerçekçilik ve İdealizm: Figürler ve mekânlar gerçekçi görünse de, Vermeer, resimlerine bir ideal güzellik anlayışı katmıştır.

Barok sanat, 17. yüzyılda Avrupa'da, duygusal yoğunluk, ayrıntıya verilen önem ve dramatik kompozisyonlarla tanınır. Hollanda Baroku, diğer Avrupa ülkelerine kıyasla daha sade ve günlük yaşam sahnelerine odaklanmıştır. Vermeer, bu bağlamda tür resimlerinin (genre painting) önde gelen isimlerinden biridir.

Fonun koyuluğu, figürün yüzü ve küpesini daha belirgin hale getiriyor. Bu, Vermeer'in ışıkterslik kontrastındaki ustalığını ortaya koyar.

Mavi türban ve altın sarısı tonlarındaki giysi, tablodaki renk zenginliğini artırıyor. Türbandaki mavi pigment, dönemin en pahalı pigmentlerinden biri olan lapis lazuli'den elde edilmiştir. Bu da eserin maliyetli ve değerli olduğunu gösterir.

Yüzdeki yumuşak geçişler, hem fiziksel gerçekçiliğı hem de romantik bir idealizasyonu aynı anda sunar.

Küpedeki ışık yansıması, incinin parlaklığını ve hacmini izleyiciye hissettirir. Bu, ışığın fiziksel etkisini optik bir hassasiyetle betimleme yeteneğini ortaya koyar.

Kompozisyon, oldukça sade bir yapıya sahiptir. Kadın bir yarım profille gösterilmiştir ve koyu bir fon üzerinde betimlenmiştir. Bu sadelik, figürü ön plana çıkarır.

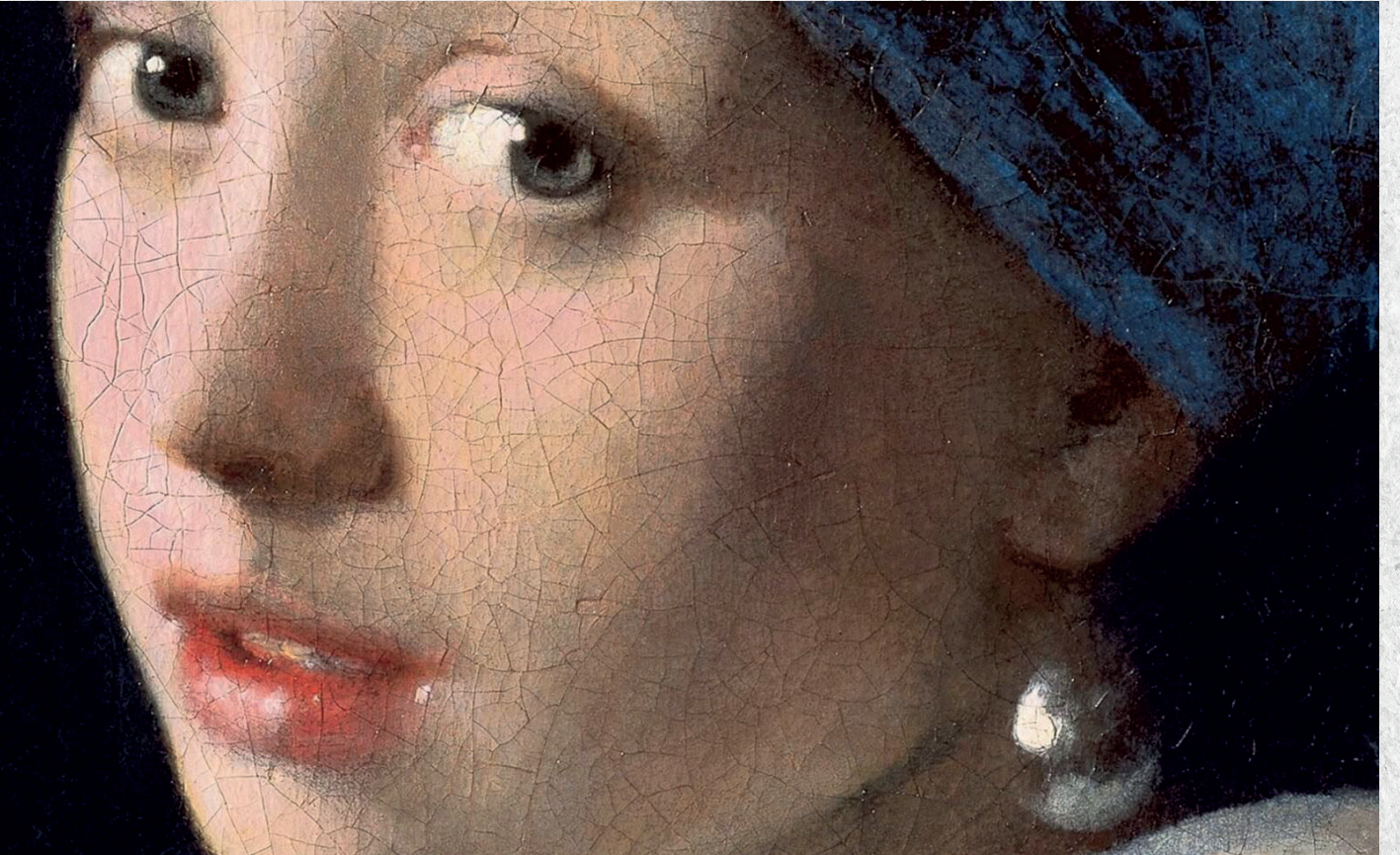
Karanlık arka plan, derinlik duygusu yaratırken izleyicinin dikkati tamamen modelde yoğunlaşır.

Kadının yüzündeki ifadede bir gizem vardır. Dudaklar hafifçe aralanmıştır ve bakışı, izleyiciyle doğrudan bir bağlantı kurar. Bu bakış, izleyiciyi merak ve hayranlık içinde bırakır.

Sanatsal Değer ve Etki

Bu tablo, minimalizm ve dinginlik ile duygusal yoğunluğu mükemmel bir şekilde birleştirir. Vermeer'in detaylara olan hassasiyeti, özellikle türbanın kıvrımlarında ve ışığın yüzeylerdeki oyununda açıkça görülür.

Eser, 20. yüzyılda büyük bir ilgi görmüş ve popüler kültürde sayısız kez yeniden yorumlanmıştır. Tracy Chevalier'in aynı adlı romanı ve bunun film uyarlaması da bu popülerliği artırmıştır.

Küpesi: Teknik ve Görsel Detaylar

Parlaklık ve Yansıma

Küpe, neredeyse bir ışık kaynağı gibi parlıyor. Vermeer, ışığı küpenin yüzeyinde doğru bir şekilde yansıtarak onun pürüzsüz ve parlak görünmesini sağlamıştır.

Küpenin alt kısmındaki parlaklık ve gölgeler, incinin hacmini ve yuvarlaklığını hissettiriyor.

Minimal Fırça Dokunuşu

Küpenin ana hatları, birkaç fırça darbesiyle işlenmiştir. Küçük ve yuvarlak bir beyaz fırça izi, incinin doğal parlaklığını betimlerken, altındaki gölge incinin mekânda asılı durduğu illüzyonunu yaratır.

Vermeer, inciye tam anlamıyla detaylandırmak yerine optik bir izlenim bırakmıştır. Bu, eserin genel sade ve zarif tarzına uyum sağlar.

Küpede Gerçekçilik

İncinin yüzeyindeki yumuşak yansımalar, o dönemde Hollanda ressamlarının ışık ve yüzey özelliklerini betimlemedeki ustalığını ortaya koyar.

Ancak incinin boyutları, olağanüstü büyüklüğü nedeniyle gerçekçi olmaktan çok idealize edilmiş bir mücevher olarak değerlendirilebilir.

Küpesi: Sembolizm ve Anlam

Zenginlik ve Prestij

17. yüzyılda inci, nadir ve değerli bir malzeme olarak zenginlik ve statünün bir sembolüydü. Bu nedenle incili mücevherler, genellikle zengin ve soylu sınıfın kadınları tarafından taşınırdı. Ancak modelin kimliği belirsizdir ve sıradan bir kadını temsil ediyor olabilir. Bu durumda inci, yalnızca maddi bir zenginlik göstergesi değil, aynı zamanda bir ideal güzellik sembolü olarak da yorumlanabilir.

Saflık ve Masumiyet

İnci, tarih boyunca saflığın ve masumiyetin sembolü olmuştur. Küpenin bu bağlamda modele yansıttığı anlam, onun narin, zarif ve saf güzelliğini temsil edebilir.

İnci küpenin, yüzün ve bakışların saflığını tamamlayan bir detay olduğu düşünülebilir.

Metaforik Değer

Küpenin büyüklüğü ve pürüzsüz yüzeyi, onun gerçek değil, idealize edilmiş bir nesne olabileceğini düşündürür. Vermeer, bu detayla gerçeklik ve ideal arasındaki çizgiyi bulanıklaştırır.

İnci küpe, modelin sıradan bir insan değil, bir evrensel güzellik simgesi olarak görülebileceğini ima eder.

Yasemin TAŞ

YENİ DÜNYANIN NEFESİ

Bir taş atıldı tarihin ırmağına,
 Halkalı dalgalar sardı koca dünyayı.
 Söz bir kor oldu dudaklarda,
 Şairin yüreğinden sıçradı mısralara.
 Ey kara gecede yıldız arayanlar,
 Ey sessizliği gök gürültüsüne boğanlar!
 Bu dünyayı taşıyan omuzlarınız değil,
 Ama hayallerinizdir yıkılmayan.
 Tarihin sayfalarından dağlara doğru
 Yankılanan bitmeyen bir melodi bu:
 Su gibi berrak, Güneş gibi parlak,
 Görmeyen gözlere ise çok uzak.

Esen rüzgâr gibi serin ve ince
 Gönül saçlarını sarar ellerine,
 Sessizliğin içinde, sesli çığlıklarla
 Anlatır gerçekleri acısıyla, tatlısıyla,
 İşlenir bir tarih vatan topraklarına.
 Sonra yürekler duyar, sonra ruhlar dirilir.
 Yüreklere bir aslan kükremesi gelir.
 Kelimeler yükselir, açılır tüm kalp gözler.
 Bir zafer tufanı sarar memleketimi.
 Tarihin anıları, diriltir bedenleri...

Bilmediğin ne varsa sor satırlara,
 Neler doğmuş, neler solmuş bu koca dünyada?
 Şimdi gizler sırrını belki ama
 Tarih tekerrürden ibarettir, unutma!

Tomurcuk gibi açmış bebekler
 Yeni dünyaya taze gelmişler.
 Dedesinin dünyası değildi bu,
 Değişmişti elbette bir şeyler.

Derelerin huzur sesi gelir uzaktan,
 Bir şair oturur dizer mısralarını,
 Çocukların şen kahkahası aydınlatır,
 Bu karanlık, köhne kapı aralarını.

Ne dedemin ne de dedelerimizin rüyasıydı bu.
 Tarihin altın ırmağının,
 Kuzguncukta boğazlanan sincabın,
 Ne senin ne de benimdi bu.

Yeni dünyanın yeşilinde ışıldar sarıları
 Evvela kalemi önde gelir.
 Açtığı savaşa dur demeye kalkanlarcasına
 Savrulur durur rüzgâra.

Bir yazara âşık olunca
Esir kalırsın mektuplara.
Tarihin savaşında
Yeni dünyaya merhaba!

Geldi sayısızca insan ne zaman ve nereden?
Akın akın kuşlarla hangi coğrafya hangi ülkeden?
Bilinmeyen bir devri silsiledir bu
Seferler düzenleniyor tarih denen otogarın göğsünden.

Çağ açıp çağ kapatanlar, elleri semada olan yahut kendisi arşa çıkanlar
Yahut sade ve hakir görülenler
Birbirinden farklı milyarlarca insan
Her birinde yazılıyor farklı bir hikâye farklı bir roman.

Sızlıyor kimi coğrafyanın toprakları,
Kana bulanmıştır bazılarının aksakalları.
Bazı cellatlar kurtarmıştır masum çocukları
Dünya denen bu âlem saklar içinde türlü tuhafıkları.

Eğilsin insanlık merhamet ve sükût önünde
Bir evren çok çekti bu iki olgudaki olumsuzluk üzerine.
Patladı silahlar, döküldü kanlar.
Hiçbirine engel olamadı tapınılan paralar.

Mustafa ERDURMUŞ
Süheyla SEMAOĞLU
Sevda YERİNDE
Semanur YAĞMUR ALTEMİR
Asuman PARLAR
Kafre Nur MİNTAŞ
İlker ÖREN

İLÂH ARAYIŞI

İnsan yaratılışı mükemmel olmasıyla birlikte, acizliği ve ihtiyacıda içinde barındırır. Bu nedenledir ki, her zaman bir ilah arayışı içgüdüsel olarak insanı harekete geçirmiştir. Olur olmaz her şeyi gözünde büyüterek, taş ve toprakla heykel yapıp tapmışlar, yıldızların ısıltısına kapılmış tapmışlar, güneşin dünyayı aydınlattığını görüp tapmışlar, ineklerin su ve ot arasında göğüslerinden gelen bembeyaz sütü anlayamamış tapmışlar, fareyle ilgili efsanevi hikayeler uydurup, tanrıların oğlunun fare olarak dirildiğine inanarak tapmışlar, kainatın nizamı hakkında hayranlığa kapılıp, doğa gücüne tapmışlar, ateşin o muhteşem dans eden yakıcı alevleriyle aydınlanıp, ateşe tapmışlar, şeytanın hileli güçlerine aldanıp ona tapmışlar, hayal güçlerini o kadar kullanmışlar ki, gök tanrısı, yer tanrısı, ateş tanrısı, güneş tanrısı, kar tanrısı vs. isimler takmış ve bunları birbirleri ile savaştırmışlar. Büyük bir inanç gibi kalplerine yerleştirmişlerdir. Bunların dışında hiç ilaha inanmayan kesimler de var dersek, evet günümüzde ateistler var. Fakat aslında bunların da ilahları var, ya akılları, ya güçleri, ya paraları, ya teknolojileri, ya becerileri, ya da kendileri. Yine de kendi içlerinde büyüttükleri ve dayandıkları şeyler var.

İşte bu saçmalıkların hepsi insanın ilah arayışının sebebidir. Bu arayış, İnsanın içine Allah (Celle Celaluhu) tarafından yerleştirilmiş bir içgüdüdür. Kimsenin bundan kaçması mümkün değildir. Gerçek ilahın bulunması için her birimize verilmiştir. Sığınma ihtiyacımız hem bedensel hem ruhsal olarak vardır. Bazen üstesinden gelemediğimiz tüm zorluklar için, bir gücün dokunuşuna ihtiyaç duyarız. İşte bu acizlik ve zayıf olmamız bizim yalnız ve başıboş olmadığımızın, bir ilah tarafından yaratılmış ve dünya sahasına gönderilmiş olduğumuzun en can alıcı delilidir. Akıl burada bu gerçeği kabul etmelidir. Çünkü aklın kabul edeceği bir konumdadır. Kabul etmemek ise akli inkar etmek olur.

1400 küsur sene evvelinde çöl zamanında, Ümmi (okuma, yazma bilmeyen) bir peygamber vasıtası ile, insanın zayıflığı yüce Rabbimiz (Celle Celaluhu) tarafından Kur'an-ı Kerim'de bizlere bildirilmiştir.

‘İnsan zayıf yaratılmıştır.’ (Nisa Suresi 28. Ayet.)

Çöl zamanı dedim, böyle bir zaman diliminde, teknoloji yok, mikroskop yok, insan beynini inceleyecek tomografi yok, ultrason yok, psikoloji ilmi yok. Dolayısıyla insan üzerinde bir çalışma söz konusu değil ki, insanın zayıflığını, acizliğini psikolojik olarak bir ilaha ihtiyacı olduğu tanısını ortaya koyup anlatan birileri olsun. Ümmi bir peygamber dedim. Okuma ve yazması olmayan birinin, böyle bir bilgiyi kendi kendine uydurup, anlatması nasıl mümkün olabilir?

Bu ancak bizi yaratan ve tüm kimyamızı bilip bizi bize anlatan Allah (Celle Celaluhu) tarafından öğretilmiş ve insanlığa bildirilmiş olabilir. İlah'a olan ihtiyacımızı inkar etmek, bu gerçeği değiştirmez. Tüm akıllar ve bu zamana kadar yapılan araştırmalar, çizilen, karalanan teoriler Allah'ın (Celle Celaluhu) varlığını ispat etmiştir. Allah'ın dışında ilah arayan tüm topluluklar, batıl oyuncakları ile dünya ve ahiret hüsrânının biletlerini kendilerine kesmişlerdir.

Kimsenin bilemeyeceği, akıl edemeyeceği dünyanın sonuna kadar olan zaman içindeki gerçek bilgilerin hepsini Rabbimiz yüce Kur'an-ı Kerim'de bildirmiştir. Bu da İslam dininin dosdoğru ve yalansız bir din olduğunun bize göstergesidir.

Sevgi, saygı ve doğrulukta kalın...

Sevda YERİNDE

ŞİİR

ANİ KUTUSU

Bıaktın gittin beni,
Gülü solduran nefret çukurunda,
Duruca bir kutuyla elimde anı ile dolu.

Söyleyebilir misin bana,
Neydi sıcak kalbinin yerini kara sarmaşıklara bıraktıran?
Geceleri paylaştığımız son sigaray bir daha vermeyişin en büyük hediyesizlikmiş.
Sen tattın mı hiç;
Karanlık odalarda, cırılçıplak ince bedenle, çığlıklarının arasında, kırılan dişlerinle,
Beraber uyandığın vücutlara sırtışırken
Evden kovulmamın nasıl hissettirdiğini bana, ışıktan yoksun olasılıksızlıklar evreninde?

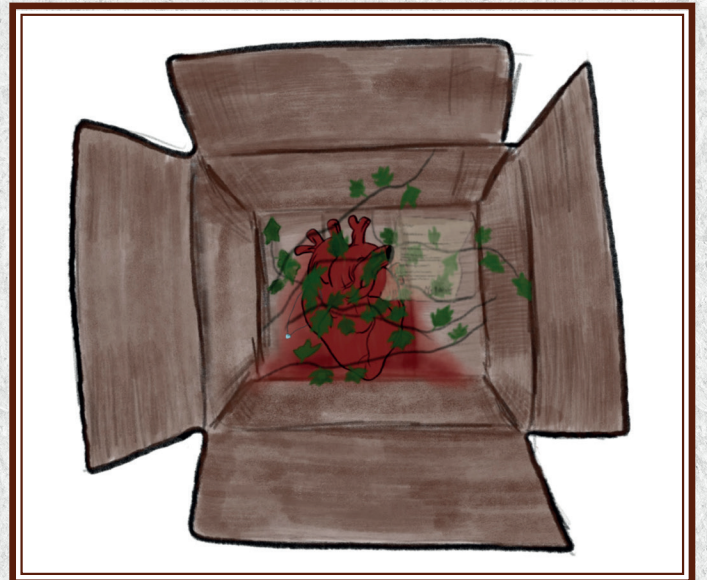
Nereden bilebilirdim o evlerin konargöçer oteller olduğunu!

Suskunluğun derin bir okyanusa benziyor,
Gizemli, korkunç
Ve bir o kadar da anlaşılabilir:
Ne de olsa, “Gülü solduran gülebilmezmiş” demişler.

Vücudundaki kanlar insanlığının kanıtı mı?
Yoksa asla geçmeyecek bir yaranın elçisi mi?
Cevabı bulduğun zaman ya ben çoktan orada olacağım
Ya da hiçbir zaman var olmamış olacağım.
Görüşürüz!
Son nefesle selamımı söyle kanlı anı kutuna gelecekteki.
İçine kalbimi bıraktım,
Senin tutuşturmakta bir numara olduğun o çöp yığını,
Islak ellerinle mürekkebinle dağıttığın o kâğıt parçamı,
Ya da içini boşalttığın o ihtimaller havuzumu.

Vücudumdaki ısırik izlerin artık acıtmazdı,
Güzel olasılıklar tek gözyaşınla buharlaşmasaydı.
Uyku duvarım tırnağınla delinmezdi,
Güzel beden morluklara gülümsemeseydi.
Seni sevmesem de,
İnsanlığını severdim hâlâ,
Haysiyetsizlik
İnsansızlık demek olmasaydı.

Arda TUĞASAYGI

KARŞINDA HER ZAMAN BİR AYNA VARDIR

Prof. Hwang odaya girdiğinde herkes hemen yerine oturmuş ve sanki sabahtan beridir odayı dolduran sesin sahibi onlar değilmiş gibi öğretmeni selamlamışlardı. Bugün sömestrin son dersiydi ve muhtemelen, profesörün de bu sınıfa son dersiydi.

Çantasını masaya koyduktan sonra gülümseyerek öğrencilerine baktı. “Bugün son dersimiz ve bugün sizi yormak istemiyorum. Son dersimiz olduğu için size bir video izletmek kararı aldım. Videonun sonunda sizden fikirlerinizi soracağım ve bununla da dersimi ne kadar iyi anladığınızı öğreneceğim.”

“O zaman sınav da yok!” diye bir ses duyuldu sınıfın arka tarafından. Profesör ise sadece gülümsedi ve bu sesin kime ait olduğunu bildiği için başını bile kaldırıp bakmadan, bilgisayardaki videoyu hazırlayarak “şansını fazla zorlama, Jay” dedi. Ardından ışığı kapattı.

Sınıftaki gülüşmeler eşliğinde video başladı. Sadece 10 dakikalık bir videoydu ve başlar başlamaz oda sessizliğe bürünmüştü.

Kayıtta orta yaşlı bir adam görünüyordu. Ve hiçbir şey söylemeden öylece kameraya bakıyordu.

“Konuşmaya başlayabilirsin” dedi videoda görünmeyen kişi. Adam ise başını sallayarak onayladı, tekrar kameraya baktı ve konuşmaya başladı.

“Adım...” bakışları kameradan yavaş yavaş uzaklaştı ve yine sessizlik oluştu. Bir süre devam eden sessizliğin ardından gözleri hâlâ başka bir yöne bakmaya devam ederken konuşmasına da devam etti:

“Her geçen gün aynada gördüğüm kişi daha da yabancılaşıyordu. Yabancılaşmaktan da öte sanki şekil değiştiriyordu. Gözlerine baktığımda dudaklarının garip bir şekil aldığını görüyordum. Öte yandan, dudaklarına baktığımda ise aynadaki gözlerin hâlâ bana baktığını hissedebiliyordum. Durmadan beni izleyen gözleri vardı. Beni korkutan, suçlu hissettiren gözler.

Yine de her gün aynaya bakmaya devam ediyordum. Nereye kadar değişebileceğini merak ediyordum, nedense.

Bakışları her geçen gün daha da korkutucu hal alsa bile, yine de neden böyle oldukları hakkında bir fikir edinemiyordum. Neden bana bu kadar nefretle bakıyordu? Neden her defasında onun gözlerine baktığımda yüzümün başka bir tarafı garip bir şekil almaya başlıyordu? Belki de sadece onun bana bir oyunuydu bu, gözlerine bakmamam için.

Belki de o da benim bakışlarımdan rahatsız oluyordu...

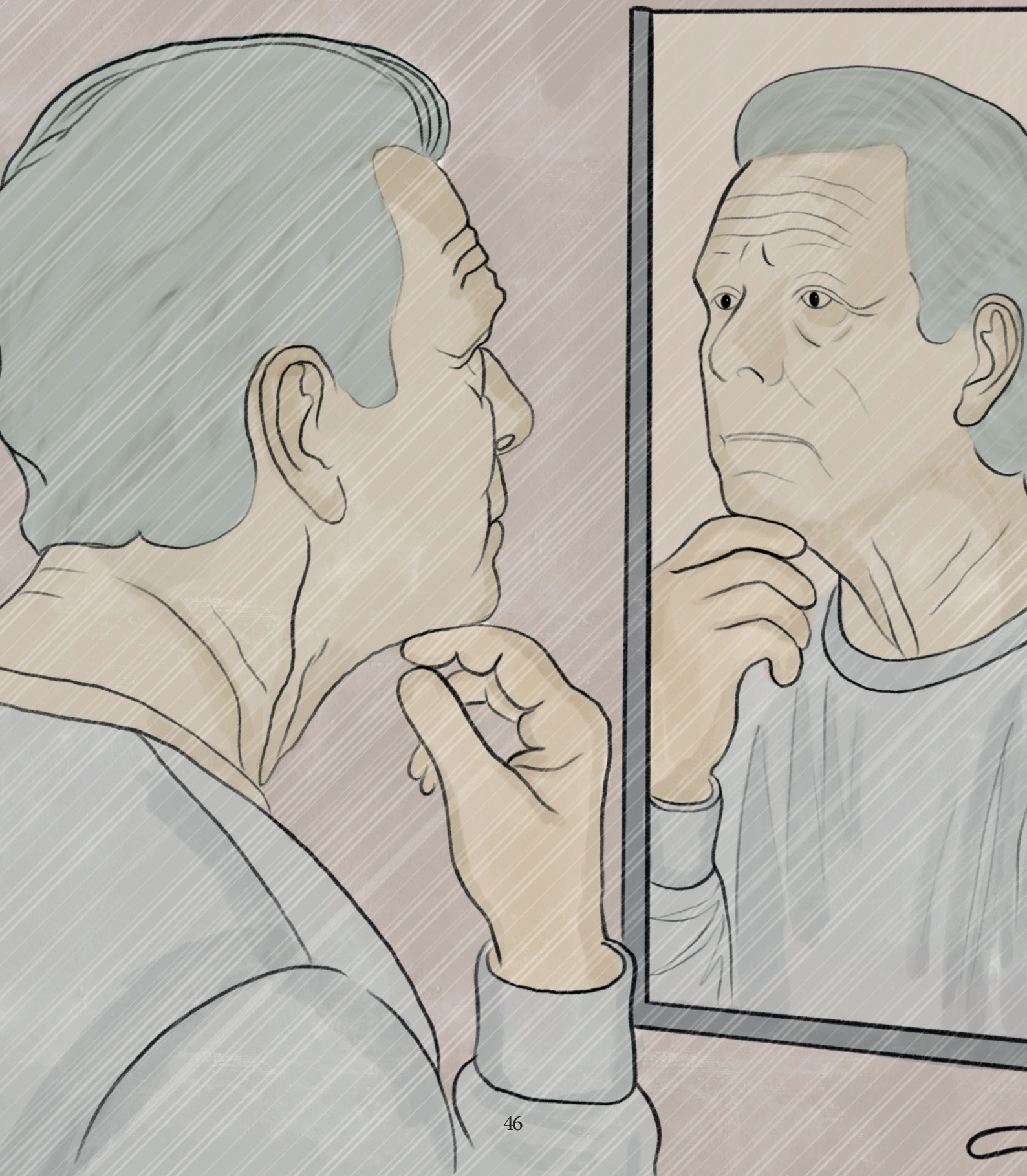
Onunla bir savaş içinde gibiydim. Ama öyle bir savaş ki, ikimizden birinin yok oluşu diğerini de yok edecekti. Yine de sahip olduğum tek şey olarak sadece o vardı. Birbirimizden nefret etsek bile – ki onun benden neden nefret ettiğini anlayamıyordum ve de aslında ben ondan nefret etmiyordum, sadece korkuyordum – sadece birbirimize sahiptik. Devam eden günler boyunca aynadaki kişiye bakmaya devam ettim. En garip yani, bu bakışmalarımızın sessizlik içinde olmasıydı. Ama bir süre sonra içim içimi yemeye başlamıştı. Tüm gün sessizce onun beni izlemesi rahatsız ediciydi. Nedenini bilmemek ise daha fazla rahatsız ediciydi.

En nihayetinde dayanamadım artık ve tekrar gittim ona. Benden rahatsız olduğu her halinden belli oluyordu. Ama geri adım atmak gibi bir niyetim de yoktu, çünkü daha fazla bu bilinmezliğe katlanamayacaktım.

‘Neden?’ diye sordum ona, ‘Neden bana nefret dolu gözlerle bakıyorsun?’

Lafım biter bitmez, ilk kez onun gözlerindeki değişimi gördüm. Her zaman bana nefretle bakan gözler, bu sefer bana acıyarak bakmıştı.

Sanırım, o da onun bakışlarındaki nefretin nedenini şimdiye kadar bildiğini düşünüyordu. Ama ben sorunca bilmediğini anlamıştı. Şimdi ise bana acıyarak bakıyordu.

Nedense bu, daha da acı vericiydi. Birinin sana acıyarak bakmasından daha kötü bir şey yoktur her halde. Hele de sana acıyarak bakan kişinin de kendin olman...

Aklımı kaybetmiyordum, en başından beridir aynadaki kişinin de kendim olduğunun farkındaydım. Ama nedenini bilmiyordum. Ne kadar düşünürsem düşüneyim hiçbir şey bulamıyordum.

O gün bana öyle baktıktan sonra hiçbir şey söylemeden arkasını dönüp gitti. Ondan sonra aynada gördüğüm tek şey sadece yansımamdı.”

“Peki sence neden senden nefret ediyordu? Buna bir cevap bulabildin mi?” Yine videoda görünmeyen o kişinin sesi duyuldu.

Adam sadece başını sağa sola salladı hafifçe. “Hayır. Hâlâ bilmiyorum.”

Bunu söyledikten sonra yine kamerayabakmıştı ve ardından video bitmişti.

Profesör tekrar ışığı açarken ek bir bilgi de verdi, öğrencilerin fikirlerine etki edecek bir bilgiydi bu.

“Videoda gördüğünüz adam, aynı günün akşamı intihar ederek yaşamına son vermişti. Şimdi size soruyorum. Sizce adamın sorunu neydi ve sonda neden kendi canına kıydı?”

Herkes farklı fikirler söylemeye başlamıştı.

“Muhtemelen kötü bir şey yapmıştı ve sonunda delirdi.”, “Sonda kendisini öldürmesinin nedeni, aynadaki ondan neden nefret ettiğini anlamasıdır, büyük ihtimalle.”, “Belki de sadece kendinden nefret ediyordu”, “Muhtemelen birini öldürmüş bir suçlu”, “Şizofren işte”, “Bence de psikopat”, “Yardıma muhtaç biri”, “Hiç kimsesi olmayan zavallı bir adam”...

Ve bunun gibi bir sürü farklı fikir söylemişti tüm sınıf. Profesör ise sadece fikirleri dinliyordu ve hiçbir yorum yapmıyordu.

En sonunda sınıfın en arka sırasından bir ses duyuldu. “O, sadece bir insan,” dedi başını bile sıradan kaldırmayan genç adam. “Ve sadece 10 dakikalık bir video ile onun hakkında hiçbir şey söyleyemeyiz. O video...” başını kaldırıp önce sınıfa sonra da profesöre baktı ve ayağa kalktı, “o videodaki kişi de bizim aynamız, değil mi profesör? Onun hakkında söylediğimiz tüm her şey kendimizle, yaşadıklarımızla, kısaca hayatımızla ilgili. Nasıl bir insan olduğumuzla ilgili... Değil mi?”

Sınıftaki sessizlik dersin bitiş zili ile ortadan kaybolmuştu. Tüm herkes hazırlanıp çıkarken profesör öğrencilere sınavlarında başarılar dilemişti. Herkes gittikten sonra ise masasında oturup düşündü. Muhtemelen en zayıf öğrenci olduğuna çoktan karar vermiş olduğu o çocukla ilgili, tam olarak onun söylediği şeyi yaptığını fark etti. Bir insanı gerçekte tanımanın o kadar kolay olmadığını. Bazen 10 dakika, bazense bir sömestr. Bir insanı, sadece o insanın izin verdiği kadar tanıyabilirsiniz.

Ve karşıdaki insan konuşmadığı sürece sen sadece aynadaki o kişiyi görmeye devam edersin. Birkaç dakika veya birkaç ay, fark etmez, karşıda sadece bir ayna vardır.

Derin bir iç çekerek gülümsedi. Finallerden hiç kimsenin kalmayacağına mutlu oldu ve çantasını alıp odadan çıktı.

JohannaVAGABOND

